

Przewodnik senatora

Podstawowe
informacje
praktyczne

OPRACOWANIE
Biuro Spraw Senatorskich

OPRACOWANIE GRAFICZNO-TECHNICZNE
Biuro Edukacji, Promocji i Wydawnictw
Dział Wydawniczy

SPIS TREŚCI

Aby skorzystać z praktycznego przewodnika...	5
Administracja publiczna i senator	6
Bezpieczeństwo – podstawowe zasady obowiązujące na terenie parlamentu	7
Bezpłatne przejazdy i przeloty na terenie kraju	11
Biblioteka sejmowa	15
Biuro senatorskie	17
Dieta parlamentarna	24
Druki senackie	26
Ewidencja środków trwałych	27
Fundusz socjalny	28
Głosowanie	29
Immunitet	31
Internet	33
Interwencje senatorskie	35
Kod PKD dla działalności biur senatorskich	36
Koperty senatorskie	36
Legitymacje senatorskie	38
Lobbing	40
Minimalne wynagrodzenie za pracę	41
Niepołączalność	41
Nietykalność	44
Ograniczenia aktywności społecznej i gospodarczej senatora	44
Oświadczenia majątkowe	48
Oświadczenia senatorskie	50
Pomoc lekarska	51
Pracownik biura senatorskiego	51
Protokoły, sprawozdania stenograficzne i zapisy stenograficzne	56
Publikacje senatorów finansowane z ryczałtu na biuro senatorskie	57
Rejestr korzyści	57
Sala obrad	58

Samochody służbowe oraz transport organizowany przez Kancelarię Senatu	61
Skrytki senatorskie	62
Spółeczni współpracownicy senatora	63
Środki finansowe	63
Stawki za 1 km przebiegu pojazdów wykorzystywanych do celów służbowych	69
Terminy posiedzeń Senatu i jego organów	70
Ubezpieczenie lokali biur senatorskich	71
Ubezpieczenie społeczne senatorów	76
Uposażenie senatorskie	78
Wizytówki	81
Wsparcie eksperckie	82
Wyposażenie biur senatorskich	82
Wysokość diety w czasie podróży służbowej krajowej	83
Wzory umów i oświadczeń	84
Zagadnienia archiwalne	85
Zakwaterowanie senatorów w Warszawie	87
Zgłoszenie środka trwałego podlegającego ewidencji, który może być zakwalifikowany jako zbędny lub zużyty	89
Zwiedzanie parlamentu	91

Aby skorzystać z praktycznego przewodnika...

Pod adresem: www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego/informacje.html umieszczono zbiór informacji, wiążących się z wykonywaniem mandatu, ułożonych alfabetycznie według tytułowych haseł, stanowiących swoisty, praktyczny przewodnik senatora, aktualizowany na bieżąco w miarę zmian zachodzących przede wszystkim w systemie prawnym. Niniejszy materiał jest kopią tego zbioru sporządzoną w marcu 2024 r. dla Państwa wygody.

Zwracamy uwagę, że zakładka „Warunki wykonywania mandatu” na senackiej stronie internetowej: www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego/wprowadzenie, prócz wspomnianych praktycznych informacji, niżej cytowanych, zawiera również zbiory aktów prawnych oraz wzorów i druków wiążących się z wykonywaniem mandatu. Najważniejsze z nich umieszczono również tutaj w folderze „Wzory i druki”. Odrębnie udostępniamy tu ujednolicony tekst ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora.

W poszczególnych hasłach Czytelnik niniejszego praktycznego przewodnika zetknie się z licznymi odesłaniami (linkami) o następującej postaci → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE. To odesłania do wspominanej strony internetowej www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego.

Administracja publiczna i senator

(Prawa senatora wobec instytucji publicznych)

Premier, członkowie Rady Ministrów, przedstawiciele organów oraz instytucji państwowych (rządowych i samorządu terytorialnego) mają obowiązek udzielać senatorom informacji i wyjaśnień w sprawach wynikających z wykonywania obowiązków senatorskich (art. 16 ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora)*.

Jeszcze szerszy krąg podmiotów – członkowie Rady Ministrów, przedstawiciele właściwych organów oraz instytucji państwowych i samorządowych, organizacje społecznych, zakładów i przedsiębiorstw państwowych i samorządowych, spółek prawa handlowego z udziałem kapitału publicznego – ma obowiązek przedstawiać informacje i wyjaśnienia na żądanie komisji senackich, w sprawach należących do zakresu działania tych komisji (art. 16 ust. 2 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora).

Senator ma prawo – jeżeli nie narusza dóbr osobistych innych osób oraz z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej – wglądu w działalność organów administracji publicznej (rządowej i samorządu terytorialnego), spółek z udziałem Skarbu Państwa, przedsiębiorstw oraz zakładów państwowych i samorządowych, do uzyskiwania od nich informacji i materiałów oraz wstępu do pomieszczeń, gdzie znajdują się te informacje i materiały (art. 19 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora).

* Tekst ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora jest na stronie internetowej → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE .

Senator ma prawo podjąć → INTERWENCJĘ w organie administracji rządowej i samorządu terytorialnego, zakładzie lub przedsiębiorstwie państwowym oraz organizacji społecznej, a także w jednostkach gospodarki niepaństwowej – dla załatwienia sprawy, którą wnosi we własnym imieniu albo w imieniu wyborcy. Kierownicy tych organów i jednostek są obowiązani niezwłocznie przyjąć senatora, który przybył w związku ze sprawą wynikającą z wykonywania mandatu oraz udzielić mu informacji i wyjaśnień dotyczących sprawy (art. 20 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora).

Administracja rządowa i samorządowa jest zobowiązana udzielać senatorom wszechstronnej pomocy w wykonywaniu mandatu – m.in. udostępniać lokale na doraźne dyżury w miejscowości, w której senator nie otworzył swojego biura (art. 24 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora).

Bezpieczeństwo – podstawowe zasady obowiązujące na terenie parlamentu

Czuwanie nad bezpieczeństwem senatorów i osób przebywających na terenie Kancelarii Senatu należy do Straży Marszałkowskiej i Służby Ochrony Państwa oraz, w ograniczonym zakresie, do Żandarmerii Wojskowej. Straż Marszałkowska jest umundurowaną formacją, podlegającą Marszałkowi Sejmu. Służba Ochrony Państwa podlega Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji a Żandarmeria Wojskowa – Ministrowi Obrony Narodowej.

Zadania Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa i Żandarmerii Wojskowej określają odpowiednio: ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o Straży Marszałkowskiej, ustawa z dnia

8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa oraz ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych.

W budynku Senatu Straż Marszałkowska wystawia jeden stały posterunek kontrolny przy wejściu głównym (B II). Do obowiązków pełniących tam dyżur strażników należy sprawdzanie, czy osoby wchodzące do budynku mają dokumenty upoważniające do poruszania się po terenie Sejmu i Senatu oraz kontrola pirotechniczno-radiologiczna. Drugi posterunek Straży Marszałkowskiej, przed salą posiedzeń Senatu, jest organizowany w czasie obrad plenarnych. Zarządzenie Marszałka Senatu wskazuje osoby, które mogą uczestniczyć w posiedzeniu oprócz senatorów. W sytuacjach wymagających zapewnienia szczególnego bezpieczeństwa mogą być też organizowane dodatkowe posterunki.

Wchodzące do budynku Senatu osoby (z wyjątkiem parlamentarzystów) i wnoszone bagaże podlegają kontroli pirotechniczno-radiologicznej.

Posterunek Straży Marszałkowskiej przy wejściu B II jest wyposażony w specjalistyczny sprzęt do przeprowadzania tej kontroli.

Sprawdzaniu podlega również korespondencja skierowana na adres Kancelarii Senatu. Przesyłki są prześwietlane za pomocą specjalistycznych urządzeń. Czynności te są potwierdzane czerwoną pieczęcią Straży Marszałkowskiej na kopercie. W szczególnych przypadkach, gdy okaże się, że przesyłka może stanowić zagrożenie, jest poddawana kontroli dodatkowej, polegającej na częściowym rozcięciu i pobraniu próbki substancji do badania laboratoryjnego. Przesyłka zawierająca materiały szkodliwe jest utylizowana, natomiast jeżeli dodatkowa kontrola nie potwierdzi wcześniejszych podejrzeń, przesyłka jest przekazywana do adresata. Wszystkie czynności kontrolne są dokonywane z poszanowaniem tajemnicy korespondencji.

Dokumentami upoważniającymi do wejścia na tereny i do budynków parlamentu są: → LEGITYMACJE senatorskie i poselskie (również karty wstępu parlamentarzystów poprzednich kadencji), imienne identyfikatory posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej, imienne identyfikatory pracowników Kancelarii Sejmu i Senatu, identyfikatory służbowe funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej, imienne identyfikatory pracowników Straży Marszałkowskiej, legitymacje służbowe osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe i szefów przedstawicielstw dyplomatycznych, jednorazowe i okresowe karty wstępu, w tym jednorazowe karty wstępu do Biblioteki Sejmowej oraz karty prasowe i karty wstępu obsługi technicznej dziennikarzy a także listy imienne zawierające informacje o imieniu, nazwisku i numerze PESEL, a w przypadku jego braku datę urodzenia i cechy identyfikacyjne dokumentu tożsamości: serię, numer, kraj wydania.

Dokumenty uprawniające do wejścia do budynków (poza legitymacjami) oraz przepustki samochodowe pozwalające na wjazd samochodem prywatnym na teren parlamentu wydaje Komendant Straży Marszałkowskiej.

Osoby zainteresowane wstępem do senackiej loży dla publiczności powinny zgłosić swój zamiar (wraz z niezbędnymi danymi osobowymi) do Biura Edukacji, Promocji i Wydawnictw, Działu Edukacji i Promocji na tyle wcześniej aby Dział, najpóźniej do godziny 16.00 dnia poprzedzającego posiedzenie Senatu, mógł przekazać Straży Marszałkowskiej imienny wykaz tych osób.

Osoby wchodzące do budynków, wchodzące i wjeżdżające na teren parlamentu oraz przebywające w budynkach i na terenie parlamentu są obowiązane do podporządkowania się poleceniom funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej wydawanym w celu zachowania porządku i bezpieczeństwa. Straż Marszałkowska ma prawo do bezpośredniej interwencji (zastosowania przymusu bezpośredniego), a nawet użycia broni w sytuacjach

zagrożających bezpieczeństwu osób przebywających na terenie parlamentu.

Oficerowie Służby Ochrony Państwa zapewniają ochronę osobistą Marszałka Senatu, mają też prawo do wykonywania czynności koniecznych do zapewnienia bezpieczeństwa senatorom i innym osobom obecnym na terenie Senatu, włącznie z prawem użycia przymusu fizycznego i broni palnej.

Na teren parlamentu i do budynków parlamentu obowiązuje zakaz wnoszenia broni (w tym także białej) a także innych przedmiotów, materiałów, substancji i urządzeń mogących stworzyć niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, czy mogących służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub których posiadanie jest zabronione, zwanych „przedmiotami niebezpiecznymi”. Zakazem objęty jest również teren Domu Poselskiego. Wykaz przedmiotów niebezpiecznych ustala Komendant Straży Marszałkowskiej.

Zakaz wnoszenia broni nie dotyczy:

- 1) funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej,
- 2) funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa,
- 3) żołnierzy Żandarmerii Wojskowej wykonujących czynności ochronne w stosunku do uprawnionych osób,
- 4) członków ochrony osobistej przewodniczących oficjalnych delegacji zagranicznych, po uzyskaniu zgody Komendanta Straży Marszałkowskiej.

Osoby korzystające z prawa wstępu do łoży dla publiczności na sali posiedzeń Senatu podczas obrad pozostawiają w szatni okrycia wierzchnie i bagaż, w tym bagaż podręczny. Zabrania się wnoszenia na salę posiedzeń Senatu i w kuluary sali posiedzeń, przedmiotów, które mogą być wykorzystane do zakłócenia spokoju, naruszenia porządku, bezpieczeństwa lub powagi Senatu. W łoży dla publiczności, w kularach sali posiedzeń Senatu, należy zachowywać ciszę i powagę, a także dostosować się do poleceń Straży Marszałkowskiej w zakresie porządku i bezpieczeństwa.

Pozostałe zasady wstępu na salę posiedzeń Senatu i w kuluary sali posiedzeń Senatu podczas obrad Senatu oraz zasady wstępu do sal, w których odbywają się posiedzenia komisji senackich określa zarządzenie nr 8 Marszałka Senatu z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie zasad wstępu na posiedzenia Senatu i komisji senackich (z późn. zm.) → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE. W sprawach nieuregulowanych zarządzeniem Marszałka Senatu zastosowanie mają przepisy zarządzenia nr 1 Marszałka Sejmu z dnia 9 stycznia 2008 r. w sprawie wstępu do budynków pozostających w zarządzie Kancelarii Sejmu oraz wstępu i wjazdu na tereny pozostające w zarządzie Kancelarii Sejmu → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE.

Bezpłatne przejazdy i przeloty na terenie kraju

Na terenie kraju senatorowie mają prawo do bezpłatnych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz środkami publicznej komunikacji miejskiej a także przelotów w krajowym przewozie lotniczym (art. 43 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora oraz wydane na jego podstawie rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie trybu korzystania przez posłów i senatorów z bezpłatnych przejazdów i przelotów na terenie kraju → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE). Uprawnienie to jest finansowane z budżetu Kancelarii Senatu, na podstawie umów zawieranych z:

- 1) PLL LOT S.A. na krajowe podróże lotnicze,
- 2) PKP INTERCITY S.A. na przejazdy pociągami tego przewoźnika,

Umowy zawierane przez Kancelarię nie obejmują innych przewoźników. Koszty usług świadczonych przez przewoźników, z którymi Kancelaria Senatu nie ma umowy, są refundowane z budżetu Kancelarii Senatu na podstawie przedłożonego i parafowanego przez senatora biletu, rachunku lub faktury, według taryfy normalnej. Senatorowie mogą też nieodpłatnie podróżować komunikacją miejską.

Dokumentami poświadczającymi uprawnienia do bezpłatnych przejazdów i przelotów na terenie kraju są → LEGITYMACJE senatorskie lub zaświadczenia o dokonanych wyborze wystawione przez Państwową Komisję Wyborczą albo Kancelarię Senatu (na pierwsze posiedzenie Izby).

Korzystając z przejazdu pociągiem objętym rezerwaniem miejsc oraz miejsca sypialnego (do leżenia), oprócz wspomnianych dokumentów, senatorowie powinni posiadać bezpłatny bilet i otrzymywany też bezpłatnie bilet dodatkowy na miejsce do siedzenia albo – na podstawie zlecenia wystawionego na druku pochodzącym z Kancelarii Senatu – bilet na miejsce sypialne lub do leżenia. Miejscówkę można otrzymać najwcześniej 60 dni przed terminem wyjazdu, najpóźniej 2 godziny przed odjazdem pociągu ze stacji początkowej. Bilet na miejsce sypialne lub do leżenia senator może otrzymać najwcześniej na 60 dni przed terminem wyjazdu, najpóźniej zaś na 8 godzin przed odjazdem pociągu ze stacji początkowej. Po wspomnianych terminach końcowych senatorowie mogą się bezpłatnie zaopatrywać w te bilety tylko w miarę wolnych miejsc. Powyższe terminy dotyczące wydania biletu nie dotyczą e – biletów dodatkowych, które obsługiwane są za pomocą systemu e- IC dla Parlamentarzystów, o którym mowa poniżej.

Parlamentarzyści mogą także korzystać z internetowego systemu e-IC dla Parlamentarzystów, za pomocą którego mogą pobierać, wymieniać i zwracać e-bilety dodatkowe ze wskazaniem miejsca do siedzenia oraz e-bilety dodatkowe na miejsca

sypialne, do leżenia, w pociągach uruchamianych przez PKP INTERCITY S.A., wydawanych w komunikacji krajowej.

Senator:

- 1) zobowiązany jest wydrukować czytelnie na białym papierze formatu A4, w orientacji pionowej, e- bilet dodatkowy, ponosząc koszty wydruku albo zapisać go na przenośnym urządzeniu elektronicznym w formacie PDF. E-bilet dodatkowy można zapisać najpóźniej do odjazdu pociągu ze stacji wyjazdu Podróżnego.
- 2) zobowiązany jest przy przejeździe w wagonach sypialnych albo z miejscami do leżenia – osobom dokonującym kontroli dokumentów przewozu wręczyć ważny, czytelnie wydrukowany e-bilet dodatkowy, albo go okazać na ekranie przenośnego urządzenia elektronicznego w taki sposób, aby osoba dokonująca kontroli biletu mogła zeskanować kod Aztec (należy tak ustawić kod Aztec na ekranie urządzenia, aby w całości był widoczny i miał wymiary co najmniej 25mm na 25 mm.).

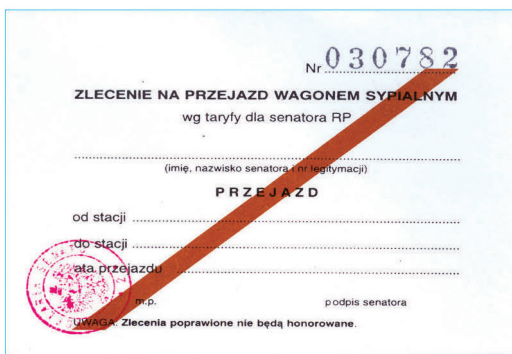
Niespełnienie wymagań określonych w pkt 2 powoduje, iż podróżny traktowany jest jako osoba bez ważnego biletu na przejazd. E-bilet dodatkowy (bilet zakupiony za pośrednictwem posiadanego przez senatora subkonta):

- 1) ze wskazaniem miejsca do siedzenia – można pobrać najwcześniej na 30 dni a najpóźniej na 5 minut przed planowaną godziną odjazdu wybranego pociągu ze stacji wyjazdu podróżnego,
- 2) z rezerwacją miejsca sypialnego albo do leżenia – można pobrać najwcześniej na 30 dni a najpóźniej na 5 minut przed planowaną godziną odjazdu wybranego pociągu ze stacji początkowej (rozpoczęcia biegu pociągu).

Termin poobierania e- biletów dodatkowych może być skrócony w wyjątkowych przypadkach, np. w okresie zmiany lub korekty rozkładu jazdy.

Dokładne zasady korzystania przez senatorów z systemu e-IC dla Parlamentarzystów określa Regulamin e-biletów dodatkowych dla Parlamentarzystów.

Do bezpłatnego przelotu samolotem PLL LOT S.A. uprawnia senatora legitymacja senatorska wraz z biletem lotniczym otrzymanym bezpłatnie na podstawie zlecenia na przelot, wystawionego na druku pochodzącym z Kancelarii Senatu. Senatorowie mogą bezpłatnie zaopatrzyć się w bilety we wszystkich biurach sprzedaży i rezerwacji miejsc PLL LOT S.A. na terenie kraju (rezerwacją dla

Nr 030782

ZLECENIE NA PRZEJAZD WAGONEM SYPIALNYM
wg taryfy dla senatora RP

.....
(imię, nazwisko senatora i nr legitymacji)

PRZEJAZD

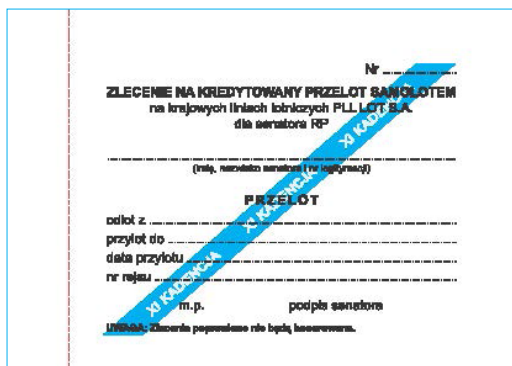
od stacji

do stacji

data przejazdu

..... m.p. podpis senatora

UWAGA: Zlecenia poprawione nie będą honorowane.

Nr

ZLECENIE NA KREDYTOWANY PRZELOT SAMOLOTEM
na krajowych liniach lotniczych PLL LOT S.A.
dla senatora RP

.....
(imię, nazwisko senatora i nr legitymacji)

PRZELOT

celok z

przyłot do

data przyłotu

nr rezerwy

..... m.p. podpis senatora

UWAGA: Zlecenia poprawione nie będą honorowane.

Wzory druków zleceń na przejazd wagonem sypialnym i na przelot samolotem

parlamentarzystów objęta jest ograniczona ilość miejsc na wszystkich rozkładowych rejsach krajowych do i z Warszawy).

Biblioteka sejmowa

Biblioteka Sejmowa jest biblioteką naukową, realizuje ponadto zadania archiwum wyodrębnionego oraz muzeum parlamentaryzmu polskiego. Profil usług Biblioteki Sejmowej ukierunkowany jest na zaspokajanie potrzeb informacyjnych posłów i senatorów oraz organów Sejmu, klubów i kół parlamentarnych, komórek organizacyjnych Kancelarii Sejmu i biur poselskich. Biblioteka obsługuje również osoby pracujące bezpośrednio na rzecz Sejmu i Senatu, tj. pracowników Kancelarii obu izb oraz pracowników biur poselskich, klubów i kół parlamentarnych.

Biblioteka Sejmowa – czytelnia

Biblioteka Sejmowa jest komórką organizacyjną Kancelarii Sejmu, służy też Senatowi. Księgozbiór Biblioteki Sejmowej powstałej w 1919 r. liczył w 1939 r. 78 tys. woluminów. Podczas pożaru budynku Sejmu we wrześniu 1939 r. część zbiorów spłonęła, a ocalałe 48 tys. woluminów Niemcy wywieźli do Berlina, gdzie zaginęły w okolicznościach dotąd niewyjaśnionych. Jedynie nieznaczna część zbiorów wróciła do Polski i przez kolejne dziesięciolecia odbudowywano księgozbiór. Zbiory materiałów bibliotecznych (ponad pół miliona jednostek) dzielą się na dwie kolekcje. Zbiory główne zawierają materiały związane z podstawową funkcją biblioteki parlamentarnej. Trzon drugiej kolekcji stanowi księgozbiór Archiwum Lewicy Polskiej (poprzednio Archiwum KC PZPR) włączony do Biblioteki Sejmowej w 1991 r.

Zbiory Biblioteki Sejmowej udostępniane są od poniedziałku do piątku w godzinach 8³⁰ – 19⁰⁰ (dla użytkowników zewnętrznych wejście do godziny 18⁰⁰). W dni posiedzeń plenarnych Sejmu (jeżeli obrady kończą się po godz. 19⁰⁰) można korzystać ze zbiorów do zakończenia posiedzenia. Katalogi i bazy danych dostępne są również w internecie pod adresem:

http://biblioteka.sejm.gov.pl/katalogi_zbiorow_bibliotecznych/

Informatorium/Katalog

tel. 22 694-10-73

Sekretariat

tel. 22 694-24-29

e-mail: biblioteka@sejm.gov.pl

strona www: <http://biblioteka.sejm.gov.pl/>

Biblioteka mieści się w tzw. Starym Domu Poselskim.

Biuro senatorskie

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, senatorowie tworzą biura senatorskie lub poselsko-senatorskie w celu obsługi swojej działalności w terenie. Senator tworzy więc biuro indywidualnie lub wspólne z innymi senatorami bądź posłami. Działalność ta może być prowadzona nie tylko w jednym okręgu wyborczym. Senator może zatem utworzyć biuro w dowolnym okręgu lub okręgach wyborczych. Jeśli senator utworzy więcej niż jedno biuro, obowiązany jest wskazać biuro podstawowe. O utworzeniu biura senatorskiego senator niezwłocznie informuje Kancelarię Senatu. Informacje o funkcjonowaniu biura senator przekazuje Kancelarii Senatu na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia nr 16 Marszałka Senatu z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych tworzenia, funkcjonowania i znoszenia biur senatorskich. Ma też obowiązek założenia w terminie 60 dni rachunku bankowego biura (gdy utworzy więcej niż jedno biuro, obowiązek założenia rachunku dotyczy biura podstawowego); na konto to przekazywany jest bowiem przysługujący senatorowi ryczałt na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biur. Podkreślenia wymaga fakt, iż zgodnie z § 3 ust. 1 zarządzenia nr 16 Marszałka Senatu z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych tworzenia, funkcjonowania i znoszenia biur senatorskich, ryczałt przysługuje od dnia utworzenia biura senatorskiego, po przekazaniu Kancelarii Senatu informacji o tym fakcie. Przepisy nie ustalają procedury ani terminu założenia biura, nie określają też organizacji ani sposobu jego funkcjonowania (w istocie biuro jest jedynie zespołem środków materialnych i niematerialnych służących obsłudze działalności senatora w terenie). Za datę utworzenia biura senatorskiego uznaje się datę udostępnienia senatorowi lokalu z przeznaczeniem na siedzibę biura senatorskiego, wynikającą

z zawartej przez senatora umowy lub innego dokumentu, nie wcześniej niż data rozpoczęcia wykonywania mandatu. Jeżeli lokal pozostawał we władaniu senatora przed dniem uzyskania mandatu, za datę utworzenia biura uznaje się datę rozpoczęcia wykonywania mandatu. To senator decyduje gdzie i kiedy założy biuro oraz określa jego pomocniczą funkcję w swojej działalności terenowej.

Do prowadzenia biura parlamentarzyście niezbędny jest lokal. Wymaga to zawarcia umowy najmu lokalu (lub podobnej), która będzie podstawą korzystania przez senatora z pomieszczeń przeznaczonych na siedzibę biura. Lokal odpowiadający oczekiwaniom senatora powinien równocześnie spełniać warunki określone dla pomieszczeń, w jakich przebywają i pracują ludzie – zatem spełniać wymogi bezpieczeństwa przeciwpożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy. Wskazane też jest aby lokal biura był dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami (podjazd, parter lub wygodna winda, tzw. koperta na najbliższym parkingu). Senator niezwłocznie przekazuje do Kancelarii Senatu kopię dokumentu uprawniającego do korzystania z lokalu z przeznaczeniem na siedzibę biura senatorskiego.

W celu obsługi swojej działalności w terenie senator może zatrudniać w biurze we własnym imieniu pracowników na czas określony, nie dłuższy niż czas sprawowania mandatu. Zatrudniając pracowników na podstawie umowy o pracę, senator staje się pracodawcą w rozumieniu Kodeksu pracy. Ustawa o wykonywaniu mandatu posła i senatora w art. 23 ust. 4a (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE) nakłada na senatora obowiązek podania Marszałkowi Senatu danych jego → PRACOWNIKÓW oraz → SPOŁECZNYCH współpracowników, obejmujących też informacje o miejscu ich zatrudnienia, wykonywanej działalności gospodarczej i źródłach dochodów w trzyletnim okresie przed podjęciem współpracy. Informacje te są podawane do wiadomości publicznej na stronie internetowej Senatu (www.senat.gov.pl).

gov.pl). Wzór takiej informacji jest na stronie internetowej → Oświadczenie „lobbingowe”.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych senator musi zgłosić biuro senatorskie, będące jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, jako płatnika składek ubezpieczenia społecznego. Wypełnia w tym celu i przekazuje druk ZUS ZPA. Kopie złożonych dokumentów rozliczeniowych oraz dokumentów korygujących te dokumenty płatnik składek zobowiązany jest przechowywać przez okres 5 lat od dnia ich przesłania do ZUS. Senator powinien także zgłosić biuro senatorskie do urzędu statystycznego właściwego ze względu na siedzibę biura, w celu nadania numeru identyfikacyjnego (REGON).

Biuro senatorskie nie jest podmiotem prawnym (jak wspomniano, jest ono jedynie zespołem składników materialnych i niematerialnych służących obsłudze działalności senatora w terenie). Podmiotem praw i obowiązków jest tu senator, który we własnym imieniu zawiera wszelkie umowy związane z funkcjonowaniem swojego biura (stroną takiej umowy jest senator, a nie jego biuro).

Środki finansowe przysługujące senatorowi na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem jego biur senatorskich (ryczałt) to środki publiczne – nie mogą być one wykorzystywane na inne cele. Ze środków tych nie wolno również finansować zobowiązań wynikłych z umów zawieranych z osobami bliskimi (małżonkiem, krewnymi oraz spowinowaconymi w linii prostej, a także w linii bocznej do drugiego stopnia oraz związanymi z senatorem tytułem przysposobienia, opieki lub kurateli). Oznacza to m.in., że nie można odpłatnie korzystać z lokali należących do osób bliskich, zlecać im odpłatnych usług itp. Wysokość ryczałtu jest stała, niezależna od liczby biur otworzonych przez senatora. Kancelaria Senatu pomaga w organizowaniu biura senatorskiego.

Ryczałt na bieżące funkcjonowanie biura to obecnie 22 200 zł miesięcznie, przy czym senator z orzeczonym znacznym

stopniem niepełnosprawności może wystąpić do Marszałka Senatu o jego podwyższenie, nie więcej niż o 50% tej kwoty, dołączając do wniosku orzeczenie o niepełnosprawności.

W miesiącu utworzenia biura oraz w miesiącu jego znielenia środki finansowe ustala się w wysokości proporcjonalnej do liczby dni funkcjonowania biura senatorskiego w tych miesiącach, przy założeniu, że za każdy dzień przysługuje 1/30 miesięcznego ryczału. Środki wypłacane za ostatnie dwa miesiące kadencji pomniejszane są o przewidywany koszt usług telekomunikacyjnych świadczonych w tym okresie na rzecz senatora w miejscu jego zakwaterowania w Warszawie, wyliczony na podstawie średniego kosztu tych usług zrealizowanych w okresie trzech miesięcy poprzedzających ostatnie dwa miesiące kadencji. Decyzje w sprawie sposobu wydatkowania środków finansowych na prowadzenie swojego biura podejmuje senator, uwzględniając ich przeznaczenie w szczególności na:

- wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń pracowników biura (także ich świadczenia urlopowe),
- wynagrodzenia z tytułu umów zleceń i o dzieło, koszty opracowań i tłumaczeń,
- opłaty za czynsz, energię elektryczną, ogrzewanie lokalu, wodę, drobne remonty pomieszczeń, usługi porządkowe,
- koszty przejazdów samochodami, związanych z wykonywaniem mandatu – do 3 500 km miesięcznie (samochodem, z którego senator korzysta na podstawie przysługującego mu tytułu prawnego, przy zastosowaniu maksymalnych stawek za 1 km przebiegu określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy; senatorowie, którym w związku z orzeczonym znacznym

stopniem niepełnosprawności przyznano podwyższony miesięczny ryczałt na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura senatorskiego, mogą ubiegać się o zwiększenie, nie więcej niż o 50%, miesięcznego limitu kilometrów na przejazdy samochodem związane z wykonywaniem mandatu, składając w tej sprawie wniosek do Marszałka Senatu;

- przejazdy taksówkami, związane z wykonywaniem mandatu,
- koszty podróży, delegacji służbowych i szkoleń pracowników biura oraz koszty podróży i delegacji służbowych społecznych współpracowników senatora, poniesione przy realizacji zadań związanych z wykonywaniem mandatu senatorskiego,
- opłaty telekomunikacyjne i pocztowe, w tym koszty usług telekomunikacyjnych świadczonych senatorowi w Domu Poselskim, hotelu lub mieszkaniu prywatnym, w którym senator jest zakwaterowany w Warszawie,
- koszty oprogramowania, usług poligraficznych, materiałów biurowych i środków czystości,
- zakup składników majątku trwałego o wartości początkowej nieprzekraczającej kwoty 10 000,00 zł,
- wydatki reprezentacyjne, promocję Senatu i jego działalności, podejmowanie delegacji zagranicznych.

Dodatkowo raz na rok wypłacane są środki na pokrycie kosztów opinii, ekspertyz i tłumaczeń związanych z toczącymi się lub planowanymi pracami Senatu i jego organów w zakresie legislacji oraz z wykonywaniem mandatu senatorskiego. Obecnie jest to kwota 3 000 zł. W roku zmiany kadencji Senatu oraz w roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu w trakcie kadencji, wysokość środków finansowych na pokrycie kosztów opinii i ekspertyz ustala się proporcjonalnie do liczby miesięcy funkcjonowania biura senatorskiego w tym

roku, przy założeniu, że za każdy pełny miesiąc przysługuje kwota w wysokości 250 zł.

Jednorazowo w ciągu kadencji wypłacane są środki na remont lokalu biura i jego wyposażenie w meble oraz inne przedmioty. Dla senatorów wybranych ponownie w kwocie 6 500 zł, zaś dla senatorów, którzy nie byli senatorami w poprzedniej kadencji – 11 000 zł.

Niezależnie od liczby biur, które utworzy senator, stała jest liczba sprzętów techniki biurowej, w jaki Kancelaria Senatu je wyposaża. Kancelaria zapewnia senatorowi: komputer z monitorem i drukarką oraz kserokopiarkę. Na uzasadniony wniosek senatora Szef Kancelarii Senatu może mu przyznać drugi komputer z monitorem i drukarką. Kancelaria pokrywa koszty instalacji i ubezpieczenia tego wyposażenia. Wspomniany sprzęt oraz inne wyposażenie biura, stanowiące środki trwałe, zakupione przez senatora ze środków przekazanych mu w ramach ryczałtu są własnością Skarbu Państwa i podlegają ewidencji prowadzonej przez biuro senatorskie i Kancelarię Senatu.

Kancelaria Senatu pokrywa też koszty związane z korzystaniem z internetu, w szczególności z korzystaniem z dostępu do zasobów informacyjnych, ze środków komunikacji i prezentacji elektronicznej oraz innych usług oferowanych w sieci Internet, na podstawie rachunków przedłożonych przez senatora, do kwoty 6 500 zł rocznie. W roku zmiany kadencji Senatu oraz w roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu w trakcie kadencji, refundacja kosztów dokonywana jest do kwoty stanowiącej iloczyn 542 zł i liczby pełnych miesięcy wykonywania mandatu, z tym że w roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu refundacja dokonywana jest do kwoty nie niższej niż 2 000 zł.

Podczas pełnienia mandatu, do 31 stycznia każdego roku senator jest obowiązany przekazywać Kancelarii Senatu rozliczenie środków finansowych, jakie w poprzednim roku otrzymał na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura. Natomiast w terminie 60 dni po zakończeniu kadencji

lub wygaśnięciu mandatu senator jest zobowiązany do likwidacji swojego biura, przekazania wyposażenia do Kancelarii Senatu oraz złożenia rozliczenia finansowego środków przekazanych na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura – w tym zwrotu otrzymanych środków finansowych a niewydatkowanych na funkcjonowanie biura senatorskiego (podstawę rozliczenia finansowego stanowią dokumenty potwierdzające poniesienie wydatków – np. umowy i związane z nimi listy płac lub opłacone rachunki, faktury).

Senator, będąc zobowiązany do likwidacji biura w terminie 60 dni od zakończenia kadencji lub wygaśnięcia mandatu w trakcie jej trwania, gromadzi w tym terminie w swoim biurze senatorskim (gdy ma więcej niż jedno, w wybranym biurze) składniki majątku trwałego, celem rozliczenia się i protokolarnego przekazania Kancelarii Senatu. Po likwidacji biura senatorskiego jego dokumentacja podlega archiwizacji stosownie do zarządzenia Szefa Kancelarii Senatu nr 141 z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie postępowania z dokumentacją w biurach senatorskich.

Zastrzec należy, że przez działalność senatora w terenie, o jakiej mowa w przepisie art. 23 ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (stanowiącym podstawę tworzenia biur), należy rozumieć wszelką działalność poza Senatem związaną ze sprawowaniem przez niego mandatu parlamentarnego, czyli taką działalność poza Izbą, która mieści się w granicach realizacji funkcji członka parlamentu (obejmuje ona zatem wszelkie te czynności poza parlamentem, do których podjęcia senator jako parlamentarzysta jest uprawniony lub zobowiązany prawem i które łączą się bezpośrednio z wykonywaniem merytorycznych obowiązków członka parlamentu).

Biura senatorskie (ich lokale i wyposażenie) nie mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności innego typu (np. gospodarczej, organizacyjnej działalności partyjnej czy prowadzenia kampanii wyborczej), a z ryczałtu na ich prowadzenie

można pokrywać wyłącznie te koszty, które są związane z wykonywaniem mandatu parlamentarnego. Przepisy zakazują wprost wydatkowania środków finansowych, jakie senatorowie otrzymują na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biur obsługujących ich działalność w terenie, na cele inne niż związane z wykonywaniem mandatu senatorskiego lub funkcjonowaniem tych biur.

Na pisemną prośbę senatorów kierowaną do BSS, Dział Wydawniczy Biura Edukacji, Promocji i Wydawnictw przygotowuje wzorcowe – zgodne z Systemem Identyfikacji Wizualnej – spersonalizowane projekty akcydensów (teczki na dokumenty, papiery listowe, karty okolicznościowe, w tym świąteczne), będące uzupełnieniem pakietu należnego senatorom. Ze względów proceduralnych Biuro Edukacji, Promocji i Wydawnictw nie pośredniczy w zamawianiu usług drukarskich, rozliczeń (finansowania) zamówień tych materiałów. Zlecenia na ich wykonanie powinny być przygotowane bezpośrednio przez senatorów bądź biura senatorskie.

Dieta parlamentarna

Senatorowi przysługują środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z wydatkami poniesionymi w związku z wykonywaniem mandatu na terenie kraju, tzw. dieta parlamentarna (art. 42 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE). Diety parlamentarne przysługują senatorom od dnia złożenia ślubowania w zryczałtowanej wysokości 25% wynagrodzenia podsekretarza stanu z wyłączeniem dodatku z tytułu wysługi lat (→ ŚRODKI finansowe). Diety przysługują wszystkim senatorom, niezależnie od tego, czy są uprawnionymi do otrzymywania uposażenia.

Dietę parlamentarną wypłaca się miesięcznie, z góry, w terminie do piątego dnia każdego miesiąca. Zgodnie z aktualnymi przepisami, dieta parlamentarna jest wolna od podatku dochodowego od osób fizycznych do kwoty 3.000 zł i nie może być zajęta w drodze egzekucji. Dietę parlamentarną za niepełne miesiące wykonywania mandatu ustala się w wysokości proporcjonalnej do liczby dni wykonywania mandatu w danym miesiącu przy założeniu, iż stawka dzienna wynosi 1/30 pełnej wysokości diety.

Zasady obniżania i utraty prawa do diety parlamentarnej posłów i senatorów:

- 1) uniemożliwiających, poprzez rażące naruszenie przepisów odpowiednich regulaminów, pracę Sejmu, Senatu albo Zgromadzenia Narodowego, a także ich organów,
- 2) nieuczestniczących, bez usprawiedliwienia, w posiedzeniach Sejmu, Senatu albo Zgromadzenia Narodowego, a także ich organów,
- 3) naruszających swoim zachowaniem powagę Sejmu, Senatu albo Zgromadzenia Narodowego na ich posiedzeniach lub posiedzeniach ich organów,
- 4) naruszających w rażący sposób spokój lub porządek na terenie będącym w zarządzie Kancelarii Sejmu lub Kancelarii Senatu

– określają regulaminy Sejmu, Senatu i Zgromadzenia Narodowego.

Diety są wypłacane w terminach wypłat uposażeń senatorskich.

Kwestie związane z wypłatą diet parlamentarnych określa wydana na podstawie art. 42 ust. 5 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora uchwała nr 13 Prezydium Senatu z dnia 1 lipca 1996 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu wypłaty diet parlamentarnych (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Druki senackie

Druki senackie są zróżnicowane kolorystycznie w zależności od ich treści:

- druki z pomarańczową pierwszą kartką zawierają teksty **ustaw** uchwalonych przez Sejm i przekazanych do Senatu,
- w drukach z żółtą pierwszą kartką zamieszczane są **sprawozdania** komisji senackich dotyczące rozpatrywanych ustaw, projektów ustaw, projektów uchwał oraz wnioski w sprawie zmian w składzie osobowym komisji senackich,
- druki białe to **projekty** ustaw, projekty uchwał, teksty sprawozdań i informacji przesyłanych do Senatu.

Kancelaria Senatu zapewnia senatorom bezpłatny dostęp do druków senackich (art. 44 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora oraz wydana na jego podstawie uchwała nr 186 Prezydium Senatu z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu otrzymywania przez senatorów druków senackich i sejmowych oraz kopert do korespondencji związanej z wykonywaniem mandatu → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Druki senackie doręczane są senatorom poprzez umieszczenie ich w postaci elektronicznej na stronie internetowej www.senat.gov.pl oraz zawiadomienie o tym senatorów za pomocą poczty elektronicznej (prosimy informować Kancelarię o zmianach adresów mailowych!). Terminy doręczenia druków senackich, o których mowa w Regulaminie Senatu (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE), liczą się od dnia ich umieszczenia w postaci elektronicznej na stronie internetowej. Dodatkowo druki senackie wykładane są na regałach w korytarzu komisji senackich. Na wnioszek senatora druki mogą być dostarczane do skrytki senatorskiej (→ SKRYTKI). Przed posiedzeniem Senatu druki

senackie dotyczące spraw będących przedmiotem obrad danego posiedzenia Senatu wykładane są również w pomieszczeniu przy Sali obrad Senatu.

Ewidencja środków trwałych

Biuro senatorskie zobowiązane jest do prowadzenia ewidencji środków trwałych.

Ewidencji podlegają środki trwałe o wartości początkowej powyżej 500 zł.

Kancelaria Senatu udostępnia biurom senatorskim aplikację BS System, za pomocą której:

- biura senatorskie otrzymują wgląd w ewidencję środków trwałych danego biura, którą prowadzi Biuro Administracyjne;
- biura senatorskie mogą zgłosić zakupiony składnik podlegający ewidencji;
- biura senatorskie mogą prowadzić korespondencję z Kancelarią Senatu;
- biura senatorskie mogą podpisywać przesłane im dokumenty podpisem elektronicznym bądź profilem zaufanym;
- biura senatorskie mogą zgłaszać wnioski w zakresie środków, które można uznać za zbędne/zużyte oraz wnioski o sprzedaż składnika.

Aplikacja dostępna jest poprzez przeglądarkę internetową pod adresem <https://bs.senat.gov.pl>

Instrukcja korzystania z systemu dostępna jest po zeskanowaniu umieszczonego obok kodu QR:

Fundusz socjalny

W Kancelarii Senatu tworzy się fundusz świadczeń socjalnych dla senatorów. Fundusz jest przeznaczony na następujące cele:

- 1) dofinansowanie różnych form wypoczynku,
- 2) udzielanie finansowej pomocy materialnej,
- 3) udzielanie pomocy na cele mieszkaniowe.
- 4) finansowanie lub dofinansowanie zorganizowanej działalności sportowo-rekreacyjnej.

Pomoc na cel określony w pkt 1 udzielana jest w formie zwrotu określonej kwoty pieniędzy za wykupione skierowanie na zorganizowane formy wypoczynku urlopowego albo w formie ekwiwalentu za wypoczynek organizowany we własnym zakresie.

Pomoc na cel określony w pkt 2 udzielana jest w formie przyznania zapomogi. W szczególności pomoc ta może być przyznana w przypadku:

- indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci,
- szczególnie trudnej sytuacji materialnej, rodzinnej lub życiowej.

Pomoc na cele mieszkaniowe może być przyznana w formie pożyczki udzielanej na warunkach określonych w umowie.

Pomoc na cele określone w pkt 4 udzielana jest w formie dopłat lub pokrycia kosztów działalności sportowo-rekreacyjnej organizowanej z inicjatywy senatorów.

Zgodnie z art. 41 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE) do korzystania z Funduszu uprawnieni są senatorowie, byli senatorowie oraz członkowie ich rodzin. Świadczenia z Funduszu są przyznawane przez Zespół do Spraw Pomocy Socjalnej na wniosek zainteresowanego. Zespół jest powoływany przez Prezydium Senatu spośród senatorów (aktualnie – uchwałą nr 1 Prezydium Senatu z dnia

13 grudnia 2023 r. w sprawie powołania Zespołu do Spraw Pomocy Socjalnej → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE). Obsługę administracyjną Zespołu zapewnia sekretarz Zespołu – pracownik Biura Spraw Senatorskich, tel. 22 694-90-72.

Zasady prowadzenia działalności socjalnej reguluje wydane na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora zarządzenie nr 7 Marszałka Senatu z dnia 22 października 2001 r. w sprawie zasad przeznaczania środków z funduszu świadczeń socjalnych na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej oraz zasad i warunków korzystania z usług i świadczeń finansowanych z tego funduszu przez senatorów, byłych senatorów oraz członków ich rodzin (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Głosowanie

Moduł systemu do głosowania zamontowany na każdym stanowisku zawiera:

- mikrofon (A₁) i przycisk sterowania mikrofonem (A₂) z lampkami sygnalizacyjnymi:
 - czerwoną oznaczającą uaktywnienie mikrofonu,
 - zieloną oznaczającą przyjęcie zgłoszenia przez system i oczekiwanie na aktywizację mikrofonu;

Rys. 3. Pulpit senatora

- czytnik karty do głosowania ze szczeliną na kartę (B1) i lampką (B2) sygnalizującą barwą światła stan urządzenia:
 - zielona – karta poprawnie włożona i rozpoznana;
 - czerwona – karta źle włożona lub nierozpoznana;
 - żółta – brak karty;
 - żółta migająca – sygnalizuje, że należy włożyć kartę, aby zagłosować lub włączyć mikrofon;
 - podświetlane przyciski do głosowania:
 - zielony ZA (C1),
 - czerwony PRZECIW (C2)
 - żółty WSTRZYM. (C3).

Po zajęciu miejsca na sali należy włożyć swoją imienną kartę do głosowania w szczelinę (B1), dużą naklejką z nazwiskiem do dołu, złotym polem styków do góry i do przodu. Na stanowisku senatorskim prawidłowo włożona karta wystaje z modułu do głosowania na 1 cm. Poprawne włożenie karty i jej zaakceptowanie przez system jest potwierdzone zapaleniem się lampki (B2) zielonym światłem ciągłym. Karta powinna pozostawać w szczelinie urządzenia przez cały czas obecności senatora na sali posiedzeń.

Uwaga: jeśli lampka potwierdzenia rozpoznania karty (B2) nie świeci kolorem zielonym (co uniemożliwia włączenie mikrofonu i głosowanie), należy kartę wysunąć i po 1-2 sekundach wsunąć powtórnie do szczeliny czytnika (B1).

W celu zabrania głosu z miejsca mikrofon włącza się, naciskając przycisk (A2). Uaktywnienie mikrofonu sygnalizuje czerwona lampka podświetlająca przycisk. Podświetlenie zielone oznacza konieczność oczekiwania na uaktywnienie mikrofonu. Po skończeniu wypowiedzi mikrofon wyłącza się przez ponowne naciśnięcie przycisku (A2). Czułość mikrofonu pozwala na zabieranie głosu w pozycji siedzącej po lekkim wysunięciu się w fotelu, bez konieczności specjalnego pochylenia się.

Po zarządzeniu głosowania przez Marszałka i uruchomieniu aparatury zaczynają migać trzy lampki podświetlające przyciski

(Za, Przeciw, Wstrzym.). Aby oddać głos, należy przycisnąć odpowiedni przycisk, lampka podświetlająca wybrany przycisk zapala się światłem ciągłym, a pozostałe dwie gasną. W razie pomyłki, do momentu zakończenia głosowania można zmienić decyzję, naciskając jeden z przycisków. Zmiana jest potwierdzana zmianą podświetlenia.

Karty po zakończeniu posiedzenia należy pozostawiać na sali posiedzeń. Zostaną one zebrane przez pracowników Kancelarii Senatu i rozdane na początku kolejnego posiedzenia.

Immunitet

Immunitet parlamentarny polega na ograniczeniu odpowiedzialności prawnej danej osoby ze względu na piastowany przez nią mandat parlamentarny (posła lub senatora). Określony został w przepisach art. 105 Konstytucji, uszczegółowionych regulacjami ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (w art. 6-12) → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE. Przewidują one, że:

- Senator nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za swoją działalność wchodzącą w zakres sprawowania mandatu senatorskiego ani w czasie jego trwania, ani po jego wygaśnięciu (tzw. immunitet materialny). Za taką działalność senator odpowiada wyłącznie przed Senatem (→ ODPOWIEDZIALNOŚĆ regulaminowa*), a w przypadku naruszenia praw osób trzecich może być pociągnięty do odpowiedzialności sądowej tylko za zgodą Senatu. Zgodnie z ustawą działalność wchodząca w zakres sprawowania mandatu

* Odpowiedzialność dyscyplinarna lub finansowa na zasadach określonych w ustawie oraz w Regulaminie Senatu.

obejmuje zgłaszanie wniosków, wystąpienia lub głosowania na posiedzeniach Senatu, Zgromadzenia Narodowego oraz ich organów, na posiedzeniach klubów, kół i zespołów senackich lub parlamentarnych, a także inną działalność związaną nieodłącznie ze sprawowaniem mandatu*.

- Od dnia ogłoszenia wyników wyborów do dnia wygaśnięcia mandatu senator nie może być, bez zgody Senatu, pociągnięty do odpowiedzialności karnej (zakaz dotyczy też czynów popełnionych przed ogłoszeniem wyników wyborów). Zakaz pociągnięcia senatora do odpowiedzialności sądowej bez zgody Senatu, nazywamy immunitetem formalnym. Senat wyraża zgodę na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej uchwałą podjętą bezwzględnią większością głosów ustawowej liczby senatorów. Postępowanie karne, które zostało wszczęte wobec osoby przed dniem wyboru jej na senatora, toczy się dalej – jednakże, na wniosek takiego senatora, Senat, uchwałą podjętą większością 3/5 głosów ustawowej liczby senatorów, zgłasza organowi prowadzącemu to postępowanie karne, żądanie zawieszenia postępowania do czasu wygaśnięcia mandatu.

Senator może, składając oświadczenie, wyrazić zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. Przyjęcie przez

* W kwestii wątpliwości, czy wykonywanie mandatu (immunitet) obejmuje również działalność poza parlamentem, istotne znaczenie ma aktualne i dzisiaj orzeczenie Sądu Najwyższego – uchwała Izby Karnej SN z 16 lutego 1994 r., sygn. akt I KPZ/40/93, w której wyrażony został pogląd, że immunitet parlamentarny, wyłączający odpowiedzialność karną parlamentarzysty za działania wynikające z wykonywania mandatu, odnosi się nie tylko do jego udziału w obradach i pracach Izby, a także jej komisji, lecz dotyczy także jego działalności zewnętrznej, dokonującej się poza samą Izbą, jeżeli mieści się ona w granicach realizacji funkcji członka parlamentu.

senatora mandatu karnego albo uiszczenie grzywny za wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji zastępuje zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności w tej formie.

Przedawnienie w postępowaniu karnym czynu objętego immunitetem nie biegnie w okresie korzystania z immunitetu.

Szczegółowy tryb postępowania w tych sprawach określa Regulamin Senatu (art. 26 i 27) → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE.

Internet

Kancelaria Senatu pokrywa koszty korzystania przez biura senatorskie z usług internetowych do kwoty 6 500 zł rocznie. W roku zmiany kadencji Senatu oraz w roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu w trakcie kadencji, refundacja kosztów dokonywana jest do kwoty stanowiącej iloczyn 542 zł i liczby pełnych miesięcy wykonywania mandatu, z tym że w roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu refundacja dokonywana jest do kwoty nie niższej niż 2 000 zł. Środki mogą zostać użyte na finansowanie następujących form odpłatnego korzystania z internetu:

- założenie i utrzymanie konta poczty elektronicznej u dostawcy usług internetowych;
- miejsce na serwerze dostawcy usług internetowych na prowadzenie strony www biura;
- dodatkowe usługi towarzyszące, jak prace instalacyjne, założenie konta czy stron www, projekty i redagowanie stron www;
- koszty połączeń z internetem (w tym łączne stałe, wydzielona pozycja na rachunku od operatora telekomunikacyjnego).

Dostawców usług internetowych najlepiej szukać na rynku lokalnym. Bliskość dostawcy i jego ekip technicznych zapewniają lepszy i szybszy serwis. Łącze do internetu może pochodzić od innego dostawcy niż serwer WWW.

Kancelaria Senatu administruje domenami senat.pl (a także senat.gov.pl). Z tych domen do wybranego dostawcy usług internetowych może być wykonywana delegacja subdomeny zawierającej nazwisko senatora, np.:

nazwisko.senat.pl.

Utworzony serwer [www](http://www.nazwisko.senat.pl) będzie miał wtedy następującą nazwę:

www.nazwisko.senat.pl,

zaś adresy pocztowe mogą mieć np. postać:

senator@nazwisko.senat.pl,

biuro@nazwisko.senat.pl.

Skorzystanie z wymienionych domen nie jest obligatoryjne. Zgodnie z własną decyzją senatorowie mogą korzystać z własnej rejestracji na przykład w domenie .pl lub domenach geograficznych. Adres serwera senatorskiego i wskazane adresy e-mail senatora oraz biura senatorskiego Kancelaria Senatu publikuje na senackiej stronie [www](http://www.senat.gov.pl) (www.senat.gov.pl). W wyborze typu połączenia do internetu należy kierować się dostępnością usługi i jej jakością.

Kancelaria Senatu zapewnia senatorom dostęp do monitoringu mediów. Po uzyskaniu hasła dostępu, na stronie internetowej <http://www.imm.com.pl/> można zapoznać się z codziennym przeglądem krajowej prasy.

Centrum Informacyjne Senatu prowadzi profil na portalu Facebook – Senat Rzeczypospolitej Polskiej pod adresem <https://pl-pl.facebook.com/SenatRP> oraz konto na portalu Twitter pod adresem <https://twitter.com/PolskiSenat>, a także publikuje na

kanale youtube. com/SenatRzeczypospolitejPolskiej. Publikowane są na nich zapowiedzi i relacje z wydarzeń organizowanych w Senacie, informacje o działalności Senatu i jego organów, a także linki do aktualności zamieszczanej na senackiej stronie internetowej www.senat.gov.pl/.

Galerie zdjęć z najważniejszych wydarzeń zamieszczane są w pod adresem <https://www.flickr.com/photos/senatrp> .

Centrum Informacyjne Senatu nie prowadzi kont senatorów w mediach społecznościowych i ich stron internetowych, ale informacje i zdjęcia publikowane przez Kancelarię Senatu w ww. miejscach można bezpłatnie udostępniać, pobierać i wykorzystywać (z podaniem źródła „fot. Kancelaria Senatu”, i – o ile jest to możliwe – autorów).

Interwencje senatorskie

Senator ma prawo podjąć – w wykonywaniu swoich obowiązków senatorskich – interwencję w organie administracji rządowej i samorządu terytorialnego, zakładzie lub przedsiębiorstwie państwowym oraz organizacji społecznej, a także w jednostkach gospodarki niepaństwowej, dla załatwienia sprawy, którą wnosi we własnym imieniu albo w imieniu wyborcy lub wyborców. Ma prawo także zaznajamiać się z tokiem załatwiania interwencji. Organy i jednostki, wobec których senator podjął interwencję, są zobowiązane w ciągu 14 dni zawiadomić senatora o stanie rozpatrywania sprawy i uzgodnić z nim termin jej załatwienia. Kierownicy organów i jednostek są zobowiązani niezwłocznie przyjąć senatora, który przybył ze sprawą, i udzielić mu wyjaśnień i informacji (art. 20 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora).

Kod PKD dla działalności biur senatorskich

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) działalność biur senatorskich należy klasyfikować jako:

84.11.Z Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) – (Dz. U. z 2007 r. Nr 251, poz. 1885 z późn. zm.), wydane na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 773).

Wnioski o nadanie numeru identyfikacyjnego w systemie REGON należy składać w urzędzie statystycznym województwa, na terenie którego biuro senatorskie ma swoją siedzibę.

Koperty senatorskie

Senator ma prawo otrzymać w ciągu roku 1500 kopert senatorskich, z zastrzeżeniem, iż w roku rozpoczęcia wykonywania mandatu senator otrzymuje liczbę kopert senatorskich stanowiącą iloczyn 125 i liczby miesięcy wykonywania mandatu. W uzasadnionych przypadkach Marszałek Senatu może przyznać senatorowi, na jego wniosek dodatkową liczbę kopert senatorskich. Przesyłki senatorskie wysyłane w kopertach senatorskich mogą zawierać wyłącznie korespondencję związaną z wykonywaniem mandatu przez senatora. Kancelaria Senatu wydaje ponadto senatorom spersonalizowany papier listowy. W ten sposób realizowane jest prawo senatora do prowadzenia darmowej korespondencji na terenie kraju wynikające z art. 44

Wzór papieru listowego

SENATOR
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Warszawa, §Data r.

IMIĘ I NAZWISKO

§ZnakSprawy

Adresat
Funkcja
Instytucja

Nagłówek
Tekst styl bez wcięcia
Tekst styl z wcięciem

Zwrot grzecznościowy
§ Imię Nazwisko - wstaw! EZZD
§ Stanowisko - wstaw! EZZD
§ info o podpisie - wstaw! EZZD

ul. Wiejska 6/8, 00-902 Warszawa, tel. 22 694 00 00, fax: 22 694 01 01, e-mail: senator@senat.gov.pl

Wzór kopert

SENATOR
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

ust.2 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/ AKTY PRAWNE).

Koperty oznaczone są odpowiednim nadrukiem i służą do wysyłania korespondencji senatorskiej (przesyłki listowe zwykle i polecane) na terenie kraju bez uiszczania opłat pocztowych. Finansowanie tych przesyłek odbywa się na podstawie umowy zawieranej przez Kancelarię Senatu z operatorem pocztowym. Koperty wraz z papierem listowym można otrzymać w Biurze Spraw Senatorskich, pok. 257 A, tel. 22 694-92-62, 22 694-94-35, oraz 22 694-93-31.

Szczegółowe kwestie związane z realizacją uprawnienia senatorskiego reguluje wydana na podstawie art. 44 ust. 3 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora uchwała nr 186 Prezydium Senatu z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu otrzymywania przez senatorów druków senackich i sejmowych oraz kopert do korespondencji związanej z wykonywaniem mandatu (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/ AKTY PRAWNE).

Legitymacje senatorskie

Legitymacja senatorska jest dokumentem identyfikującym senatora, a poprzez to umożliwiającym korzystanie z przysługujących mu praw i wykonywanie obowiązków.

Senator otrzymuje legitymację senatorską w postaci plastikowej karty, na której umieszczone są: fotografia senatora, imię i nazwisko, numer legitymacji, data jej wydania oraz podpisy Marszałka Senatu i senatora – właściciela legitymacji. Zgodnie z art. 45 ust. 1 b ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, legitymacja senatorska jest dodatkowo udostępniona w postaci

dokumentu mobilnego, o którym mowa w ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel. Senator otrzymuje duplikat legitymacji w przypadku zmiany nazwiska lub imienia, uszkodzenia legitymacji, jej zniszczenia, kradzieży lub zagubienia.

W razie kradzieży lub zagubienia legitymacji senator obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym Marszałka Senatu, podając jednocześnie okoliczności jej utraty.

Formalności związane z wystawieniem legitymacji (również duplikatów) załatwiane są w Biurze Spraw Senatorskich w pokoju nr 257 A (budynek B), tel. 22 694-92-62, 22 694-94-35, oraz 22 694-93-31.

Legitymacja senatora.
Awers

Legitymacja senatora.
Rewers

Lobbing

Na terenie Senatu może być prowadzona zawodowa działalność lobbingowa w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (→WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Zasady wykonywania zawodowej działalności lobbingowej na terenie Senatu określa Regulamin Senatu (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową mogą prowadzić taką działalność na terenie Senatu po uzyskaniu okresowej karty wstępu wydawanej przez Komendanta Straży Marszałkowskiej (→ BEZPIECZEŃSTWO). Po okazaniu okresowej karty wstępu osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową mają prawo wstępu na salę posiedzeń Senatu podczas jego obrad i zajmowania miejsc w łoży dla publiczności.

Lobbyści zainteresowani wzięciem udziału w posiedzeniu komisji senackiej powinni zgłosić się do Biura Prac Senackich Kancelarii Senatu na co najmniej 24 godziny przed planowanym posiedzeniem komisji. W przypadku zainteresowania wzięciem udziału w posiedzeniu komisji senackich, na którym odbywa się wysłuchanie publiczne, osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową powinny zgłosić komisjom chęć uczestniczenia na co najmniej 7 dni przed dniem wysłuchania publicznego.

W sali, w której odbywa się posiedzenie komisji senackiej, lobbyści zajmują miejsca wskazane przez pracowników Kancelarii Senatu.

Szczegółowy sposób postępowania z podmiotami wykonującymi zawodową działalność lobbingową oraz z podmiotami wykonującymi bez wpisu do rejestru czynności z zakresu zawodowej działalności lobbingowej reguluje zarządzenie nr 4 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 22 marca 2006 r. (z późn. zm. → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Minimalne wynagrodzenie za pracę

Minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi:

- od 1 stycznia 2023 r. 3490 zł, zaś minimalna stawka godzinowa to 22,80 zł;
- od 1 lipca 2023 r. 3600 zł, zaś minimalna stawka godzinowa to 23,50 zł.
- od 1 stycznia 2024 r. 4242 zł, zaś minimalna stawka godzinowa to 27,70 zł;
- od 1 lipca 2024 r. 4300 zł, zaś minimalna stawka godzinowa to 28,10 zł.

Niepołączalność

Niepołączalność to zakaz łączenia mandatu senatora z określonymi funkcjami i stanowiskami.

Z mandatem senatora nie można łączyć między innymi*:

- 1) urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej,
- 2) zatrudnienia w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej,
- 3) zatrudnienia w Kancelarii Sejmu,
- 4) zatrudnienia w Kancelarii Senatu,
- 5) mandatu posła do Sejmu i do Parlamentu Europejskiego,
- 6) funkcji Prezesa Narodowego Banku Polskiego i członka jego zarządu,
- 7) członkostwa w Radzie Polityki Pieniężnej,
- 8) funkcji Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, jego zastępców i dyrektora generalnego oraz kontrolera NIK,
- 9) funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich oraz jego zastępców,

* Podajemy przykładowe i charakterystyczne stanowiska objęte zakazem łączenia z mandatem senatora. W razie wątpliwości odnoszących się do innych stanowisk Kancelaria Senatu służy pomocą w ich rozstrzygnięciu.

- 10) funkcji Rzecznika Praw Dziecka i jego zastępców,
- 11) członkostwa w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji,
- 12) funkcji ambasadora,
- 13) zatrudnienia w administracji rządowej (z wyjątkiem ministrów i sekretarzy stanu), statusu urzędnika służby cywilnej,
- 14) urzędu sędziego,
- 15) stanowiska prokuratora,
- 16) statusu funkcjonariusza policji,
- 17) statusu funkcjonariusza służb ochrony państwa,
- 18) statusu żołnierza czynnej służby wojskowej,
- 19) stanowiska Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej,
- 20) stanowiska Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych i jego zastępców,
- 21) członkostwa w Krajowej Izbie Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych,
- 22) funkcji członka Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz członka zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 23) stanowiska prezesa, wiceprezesa, radcy i referendarza Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
- 24) mandatu radnego gminy, powiatu, województwa, dzielnicy m.st. Warszawy,
- 25) funkcji wójta (prezydenta lub burmistrza) oraz jego zastępcy,
- 26) członkostwa w zarządzie powiatu i województwa,
- 27) członkostwa w samorządowym kolegium odwoławczym,
- 28) członkostwa w zarządzie związku metropolitalnego w województwie śląskim.

Oprócz bezwzględnego zakazu łączenia mandatu senatora z określonymi stanowiskami, urzędami i funkcjami, a więc wymagającego trwałej z nich rezygnacji, ustanowiona została niepołączalność względna. Oznacza ona, że wybór na senatora

powoduje jedynie zawieszenie jego dotychczasowej funkcji publicznej, a nie konieczność zrezygnowania z niej. Katalog funkcji objętych niepołączalnością względną określony został w art. 30 ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Jednak po wejściu w życie Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. uległ on częściowej zmianie wskutek rozszerzenia przez ustawodawcę zakresu funkcji, stanowisk i urzędów bezwzględnie wykluczających się ze sprawowaniem mandatu (zakaz łączenia mandatu senatora z zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy w Kancelariach Sejmu, Senatu, Prezydenta Rzeczypospolitej oraz w administracji rządowej stał się niepołączalnością bezwzględną, także wykonywanie pracy w charakterze sędziego i prokuratora przez parlamentarzystę, jak również pełnienie przez niego czynnej służby wojskowej objęte zostało bezwzględnym zakazem).

Obecnie senator nie może w okresie sprawowania mandatu wykonywać pracy na podstawie stosunku pracy (niepołączalność względna):

- 1) w Najwyższej Izbie Kontroli,
- 2) w Biurze Służby Prawnej Trybunału Konstytucyjnego,
- 3) w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich,
- 4) w Biurze Rzecznika Praw Dziecka,
- 5) w Biurze Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,
- 6) w Krajowym Biurze Wyborczym,
- 7) w Państwowej Inspekcji Pracy,
- 8) w charakterze pracownika administracyjnego sądu lub prokuratury,
- 9) w administracji samorządu terytorialnego.

Senator pozostający w stosunku pracy z którymś z tych pracodawców otrzymuje z urzędu urlop bezpłatny.

Zgodnie z art. 279 § 3 Kodeksu wyborczego, jeśli senator sprawujący w dniu wyborów funkcję lub stanowisko, których nie można łączyć z mandatem, nie złoży Marszałkowi Senatu, w ciągu 14 dni od ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw RP, oświadczenia

o rezygnacji z tej funkcji lub stanowiska, wówczas jego mandat wygasa. Podobny skutek przynosi wybór na stanowisko lub objęcie funkcji objętej zakazem łączenia w trakcie wykonywania mandatu.

Nietykalność

Senator nie może być zatrzymany ani aresztowany bez zgody Senatu z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Zakaz zatrzymania obejmuje wszelkie formy pozbawienia lub ograniczenia wolności osobistej przez organy stosujące przymus. O zatrzymaniu senatora należy niezwłocznie zawiadomić Marszałka Senatu. Na żądanie Marszałka zatrzymany musi być natychmiast zwolniony.

Wymóg uzyskania zgody Senatu nie dotyczy wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu.

Ograniczenia aktywności społecznej i gospodarczej senatora

Ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE) w rozdziale 5 *Warunki wykonywania mandatu* reguluje problematykę gospodarczej aktywności parlamentarzystów. Ulokowano tam również niektóre przepisy

odnoszące się do zakazu łączenia stanowisk z wykonywaniem mandatu, omówione w rozdziale → NIEPOŁĄCZALNOŚĆ.

Zasadnicze postanowienia odnoszące się do aktywności gospodarczej senatora, a zwłaszcza jej ograniczeń, są zawarte w art. 34 ustawy o wykonywaniu mandatu. Mamy tu do czynienia z następującymi zakazami:

- 1) prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem mienia państwowego lub komunalnego na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami (to jest zakaz zawarty także w art. 107 Konstytucji RP),
- 2) zarządzania działalnością prowadzoną z wykorzystaniem mienia państwowego lub komunalnego (to jest zakaz zawarty także w art. 107 Konstytucji RP),
- 3) reprezentowania (wykonywania funkcji przedstawiciela lub pełnomocnika) przedsiębiorcy prowadzącego działalność z wykorzystaniem mienia państwowego lub komunalnego (to jest zakaz zawarty także w art. 107 Konstytucji RP),
- 4) udziału we władzach zarządzających, kontrolnych lub rewizyjnych przedsiębiorców z udziałem państwowych lub komunalnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby,
- 5) posiadania pakietu ponad 10% udziałów lub akcji w spółkach handlowych z udziałem państwowych lub komunalnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Udziały takie powinny być zbyte przed pierwszym posiedzeniem, w przeciwnym razie nie uczestniczą w wykonywaniu uprawnień korporacyjnych do chwili upływu dwóch lat od zakończenia sprawowania mandatu.

Za naruszenie zakazu art. 107 ust. 1 Konstytucji senator może być pociągnięty do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu, który orzeka wtedy w przedmiocie pozbawienia mandatu.

Zakaz udziału we władzach zarządzających, kontrolnych lub rewizyjnych przedsiębiorców z udziałem państwowych lub komunalnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby (patrz pkt 4 powyżej) oznacza konieczność zrzeczenia się przez senatora sprawowania takiej funkcji lub stanowiska. Naruszenie tego zakazu pociąga za sobą odpowiedzialność regulaminową. Może też wywoływać negatywne skutki dla przedsiębiorców, bowiem senator naruszający zakaz reprezentowania przedsiębiorcy z udziałem kapitału publicznego traci takie stanowisko lub funkcję z mocy prawa po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia ślubowania (jeżeli wybór lub powołanie miało miejsce przez rozpoczęciem wykonywania mandatu), lub też – jeśli wybór lub powołanie miały miejsce już w trakcie kadencji – z mocy prawa taki wybór lub powołanie są nieważne.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że Marszałek i wicemarszałkowie Senatu podlegają ponadto ograniczeniom ustalonym przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. z 2023 r., poz. 1090). Przepisy tej ustawy wprowadzają jeszcze dalej idące ograniczenia swobody działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 4 ustawy o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, Marszałkowie i wicemarszałkowie Senatu, w okresie pełnienia funkcji, nie mogą:

- 1) być członkami zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego;
- 2) być syndykami lub zastępcami syndyków w postępowaniu upadłościowym lub nadzorcami lub zarządcami w postępowaniu restrukturyzacyjnym;
- 3) być zatrudnionymi lub wykonywać inne zajęcia w spółkach prawa handlowego, które mogłyby wywołać podejrzenie o ich stronniczość lub interesowność;

- 4) być członkami zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych;
- 5) być członkami zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;
- 6) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek;
- 7) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

Wobec powyższych ograniczeń, rozważając objęcie funkcji w organach osób prawnych, należy w pierwszym rzędzie wykluczyć kapitałowy udział państwowych lub komunalnych osób prawnych albo przedsiębiorców od nich zależnych (wynikający z przepisu art. 34 ust. 2). Oznacza to niekiedy konieczność zbadania kolejnych powiązań kapitałowych.

Jeżeli spółka nie jest kapitałowo powiązana z sektorem publicznym w sposób wykluczający udział parlamentarzysty w jej władzach zarządzających, kontrolnych lub rewizyjnych na podstawie art. 34 ust. 2, zbadania wymaga już tylko czy nie będą naruszone pozostałe zakazy ustalone w art. 34 ust. 1, tj. prowadzenia działalności gospodarczej we własnym imieniu, zarządzania działalnością gospodarczą lub reprezentowania przedsiębiorcy – gdy działalność jest prowadzona z wykorzystaniem mienia państwowego lub komunalnego. Są to przypadki, w których nie ma już kapitałowego powiązania spółki handlowej z sektorem publicznym. Może się jednak tak zdarzyć, że spółka prywatna wykorzystuje mienie publiczne, choć nie uczestniczy w niej publiczny kapitał. Albo też tak, że przedsiębiorca prywatny wykorzystuje takie mienie w swojej działalności.

Należy także przypomnieć, że art. 33 ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora nakłada na parlamentarzystów

obowiązek zawiadomienia Marszałka Izby o zamiarze podjęcia dodatkowych zajęć. Obowiązek ten został wyłączony jedynie w odniesieniu do działalności podlegającej prawu autorskiemu i prawom pokrewnym.

Parlamentarzystom nie wolno też podejmować działalności, która mogłaby podważyć zaufanie wyborców do wykonywania mandatu, jak również posługiwać się tytułem senatora i powoływać na mandat w związku z jakąkolwiek działalnością gospodarczą (dodatkowymi zajęciami).

Oświadczenia majątkowe

Senatorowie są obowiązani do składania oświadczeń o swoim stanie majątkowym, dotyczących ich majątku odrębnego i majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową (art. 35 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Oświadczenie to zawiera w szczególności informacje o:

- 1) zasobach pieniężnych, nieruchomościach, uczestnictwie w spółkach cywilnych lub w osobowych spółkach handlowych, udziałach i akcjach w spółkach handlowych, o nabytym od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub komunalnej osoby prawnej, mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu, a także o prowadzonej działalności gospodarczej i stanowiskach zajmowanych w spółkach handlowych;
- 2) dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu;
- 3) mieniu ruchomym o wartości powyżej 10 000 złotych;

- 4) zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone.

Oświadczenia te składa się, w dwóch egzemplarzach, Marszałkowi Senatu w terminach:

- do dnia złożenia ślubowania, wraz z informacją o sposobie i terminach zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem majątku Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego w związku z wyborem na posła albo senatora oraz z informacją o posiadaniu majątku Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego,
- do dnia 30 kwietnia każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, dołączając kopię rocznego zeznania podatkowego (PIT),
- miesiąca od dnia zarządzenia nowych wyborów do Sejmu i Senatu.

Jeden egzemplarz oświadczenia Marszałek Senatu przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania senatora. Drugi egzemplarz przechowywany jest w Kancelarii Senatu przez 6 lat. Informacje zawarte w oświadczeniu są jawne – zamieszcza się je w internecie, z wyjątkiem informacji o adresie zamieszkania senatora i miejscu położenia nieruchomości. Niezłożenie oświadczenia powoduje odpowiedzialność regulaminową oraz utratę, do czasu jego złożenia, prawa do uposażenia. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym powoduje odpowiedzialność karną.

Wzór oświadczenia o stanie majątkowym stanowi załącznik do ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Druk oświadczenia w formacie .doc jest dostępny na stronie internetowej Kancelarii Senatu: <http://www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego/>

Oświadczenia składa się w Biurze Spraw Senatorskich – pok. 257 B.

Niezależnie od wspomnianego oświadczenia, Marszałek oraz wicemarszałkowie Senatu składają corocznie dodatkowo oświadczenia o stanie majątkowym na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne – przed objęciem stanowiska, a następnie do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia stanowiska. Takie same obowiązki spoczywają także na senatorach, którzy jednocześnie zajmują stanowiska ministrów, sekretarzy lub podsekretarzy stanu (wiceministrów).

Oświadczenia senatorskie

Na końcu posiedzenia, po wyczerpaniu porządku obrad i udzieleniu głosu przez Marszałka, senator ma prawo wygłosić oświadczenie senatorskie dotyczące spraw związanych z wykonywaniem mandatu. Oświadczenie senatorskie nie może dotyczyć spraw będących przedmiotem posiedzenia Senatu, na którym jest wygłaszane lub składane do zamieszczenia w protokole. Niewygłoszone oświadczenie może być przez senatora złożone na piśmie do protokołu. Marszałek odmawia przyjęcia niewygłoszonego oświadczenia do zamieszczenia w protokole, jeżeli nie jest możliwe ustalenie jego treści lub oczywiste jest, że niemożliwe byłoby wygłoszenie go w czasie, który przysługuje senatorowi (nie dłużej niż 5 minut – art. 49 ust. 2 Regulaminu Senatu). Oświadczenia senatorskie mogą być składane także poza posiedzeniami Senatu.

Oświadczenie składane w tym trybie powinno być wysłane na adres: oswiadczenia@senat.gov.pl wyłącznie w wersji edytowalnej. Nie jest zalecane składanie oświadczeń w formie zdjęć, skanów lub plików pdf.

Pomoc lekarska

Kancelaria Senatu zapewnia pomoc lekarską uczestnikom posiedzeń Senatu w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia. W przeddzień posiedzenia Senatu w godzinach od 12.00 do 20.00 lekarz – posiadający przeszkolenie w zakresie specjalistycznych zabiegów resuscytacyjnych dyżuruje w gabinecie lekarskim Kancelarii Senatu (pok. 410C).

W dni posiedzeń Senatu zespół Ratownictwa Medycznego „S” rozpoczyna dyżur na terenie Senatu na godzinę przed rozpoczęciem obrad Senatu. Dyżur w gabinecie lekarskim Kancelarii Senatu (pokój 410C) trwa do chwili zakończenia obrad.

W innych terminach należy korzystać z pomocy Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Numery telefonów:

- gabinetu lekarskiego w pokoju 410C Kancelarii Senatu (w czasie posiedzenia Senatu) – 22 694-95-44,
- całodobowy Pogotowia Ratunkowego – 999,
- alarmowy zintegrowanego systemu ratownictwa – 112 (jest to numer telefonu do Centrum Powiadamiania Ratunkowego),
- Krajowe Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego – 22 229-99-98
- lub udać się do najbliższej stacji Pogotowia Ratunkowego (Oddział Śródmieście), Poznańska 22 róg Hożej (czynnej całą dobę) lub najbliższej szpitalnej Izby Przyjęć.

Pracownik biura senatorskiego

Senator może zatrudniać pracowników w biurze we własnym imieniu na czas określony, nie dłuższy niż czas sprawowania mandatu. Zatrudniając pracowników na podstawie

umowy o pracę, senator staje się pracodawcą w rozumieniu Kodeksu pracy.

W stosunku do swoich pracowników senator jest płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz płatnikiem zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych. Sporządza w tym celu wymaganą dokumentację i dokonuje rozliczeń finansowych z urzędem skarbowym oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych (por. także → BIURO SENATORSKIE).

Jako pracodawca senator prowadzi akta osobowe pracowników i dokumentację w sprawach związanych ze stosunkiem pracy na zasadach określonych w Kodeksie pracy oraz w przepisach wykonawczych do niego. Dokumentacja ta podlega obowiązkowi przechowywania po ustaniu zatrudnienia, dlatego też przy likwidacji biura senatorskiego należy ją przekazać do Archiwum Senatu, zgodnie z przepisami zarządzenia nr 16 Marszałka Senatu z dnia 7 listopada 2019 r w sprawie warunków organizacyjno-technicznych tworzenia, funkcjonowania i znoszenia biura senatorskich oraz zarządzenia nr 141 Szefa Kancelarii Senatu w sprawie postępowania z dokumentacją w biurach senatorskich. W chwili zakończenia stosunku pracy pracodawca - senator, wystawia pracownikowi świadectwo pracy oraz przekazuje informację o okresie przechowywania dokumentacji pracowniczej (10 lat) oraz o skutkach upływu terminu jej przechowywania.

Kopie dokumentacji osobowej (umowy o pracę, aneksy do umów o pracę oraz świadectwa pracy) senator przekazuje na bieżąco do Kancelarii Senatu, gdzie są one ewidencjonowane. Wysokość oraz składniki wynagrodzenia pracowników biura senatorskiego określają umowy o pracę zawarte przez senatora z pracownikami – w granicach środków finansowych, jakie senator otrzymuje z Kancelarii Senatu na pokrycie kosztów prowadzenia biura. Wynagrodzenie to nie może być niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego zgodnie z przepisami ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,

corocznie waloryzowanego i ogłaszanego (→ MINIMALNE WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ).

Wynagrodzenia pracowników oraz pochodne (składki na ZUS w części obciążającej pracodawcę oraz składka na Fundusz Pracy), jak również inne świadczenia dla pracowników wynikające z przepisów prawa pracy (odprawa emerytalna lub rentowa, odprawa pośmiertna, ekwiwalent za niewykorzystany urlop, świadczenie urlopowe, badania lekarskie wstępne i okresowe) finansowane są z wypłacanego miesięcznie ryczałtu na prowadzenie biura.

Pracownikom zatrudnionym w biurach senatorskich na podstawie umowy o pracę mogą być wypłacane świadczenia urlopowe – zamiast tworzenia funduszu socjalnego – na zasadach i w wysokości określonymi w ustawie z dnia z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. W przypadku gdy senator zdecyduje się nie tworzyć funduszu, informację o nietworzeniu funduszu i niewypłacaniu świadczenia urlopowego pracodawca przekazuje pracownikom w pierwszym miesiącu danego roku kalendarzowego, w sposób przyjęty u danego pracodawcy.

Obok świadczeń wynikających z ogólnie obowiązujących przepisów prawa pracy, pracownicy zatrudnieni w biurach senatorskich na podstawie umowy o pracę uprawnieni są do świadczeń przyznanych im przez ustawę o wykonywaniu mandatu posła i senatora (art. 23 ust. 6 i 7 → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE), a więc do:

- dodatkowego wynagrodzenia rocznego,
- nagrody za wieloletnią pracę,
- odprawy w związku z zakończeniem kadencji.

Dodatkowe wynagrodzenie roczne – popularnie zwane „trzynastką” – wypłacane jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/

AKTY PRAWNE). Zasadniczo warunkiem jego otrzymania jest przepracowanie w biurze senatora co najmniej 6 miesięcy w danym roku kalendarzowym (ustawa określa wyjątki od tej zasady – okoliczności, w których przepracowanie 6 miesięcznego okresu nie jest wymagane).

Nagroda za wieloletnią pracę – zwana popularnie nagrodą jubileuszową – przysługuje pracownikowi w wysokości wynikającej z ogólnego stażu pracy (od 75% wynagrodzenia miesięcznego za 20 lat pracy do 400% wynagrodzenia za 45 lat pracy). Do stażu pracy wlicza się poprzednie, zakończone okresy zatrudnienia.

Odprawa w związku z zakończeniem kadencji przysługuje pracownikom zatrudnionym w dniu zakończenia kadencji Senatu na podstawie umowy o pracę. Wysokość odprawy uzależniona jest od okresu zatrudnienia w biurze senatora. Jeżeli pracownik był zatrudniony w biurze przez co najmniej połowę okresu trwania kadencji – należy mu się odprawa w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Jeżeli zaś pracownik był zatrudniony w biurze krócej niż połowę okresu trwania kadencji – odprawę wypłaca się w wysokości proporcjonalnie niższej, odpowiednio do przepracowanego okresu.

Na senatorze jako pracodawcy ciąży obowiązek ustalenia uprawnień do tych świadczeń i wypłacenia ich pracownikom ze środków finansowych przekazanych senatorowi specjalnie na ten cel z budżetu Kancelarii Senatu. Środki finansowe senator otrzymuje po złożeniu udokumentowanego wniosku nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem wypłaty danego świadczenia.

Pracownicy zatrudnieni w biurach senatorskich oraz społeczni współpracownicy senatorów podlegają specyficznym ograniczeniom i obowiązkom o charakterze antykorupcyjnym:

- 1) przepisy ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym przewidują, że osoby

pełniące funkcje społecznego współpracownika senatora albo zatrudnione w biurach senatorskich (poselsko-senatorskich) na podstawie umowy o pracę lub świadczące pracę na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze,

- nie mogą być wskazane jako kandydat na członka organu nadzorczego przez podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa lub państwową osobę prawną, w zakresie wykonywania praw z akcji w spółce,
- nie mogą być członkiem organu zarządzającego spółki, w której akcje należą do Skarbu Państwa, a także likwidatorem w takiej spółce lub członkiem organu zarządzającego państwowej osoby prawnej,
- nie mogą być pełnomocnikami wspólnika w spółkach Skarbu Państwa;

- 2) przepisy ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora przewidują, że dane pracowników zatrudnionych przez senatora na podstawie umowy o pracę oraz jego społecznych współpracowników, obejmujące informacje o miejscu zatrudnienia, wykonywanej działalności gospodarczej i źródłach dochodów w trzyletnim okresie przed podjęciem pracy w biurze, są przekazywane Marszałkowi Senatu i podawane do wiadomości publicznej na stronie internetowej Senatu (www.senat.gov.pl). Wzór takiej informacji jest na stronie internetowej → Oświadczenie „lobbingowe” (→ LOBBING).

Pracownicy biur senatorskich (oraz tzw. → SPOŁECZNI współpracownicy senatora) otrzymują legitymacje, których wzór określa zarządzenie nr 57 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wzoru legitymacji pracownika biura senatorskiego i społecznego współpracownika senatora (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Protokoły, sprawozdania stenograficzne i zapisy stenograficzne

W celu udokumentowania przebiegu obrad Senatu sporządza się protokół posiedzenia oraz sprawozdanie stenograficzne.

Protokół posiedzenia obejmuje krótki zapis o przebiegu obrad, a także – w załącznikach – pełne teksty uchwalonych ustaw, podjętych uchwał, przedłożonych sprawozdań i wniosków, oraz innych materiałów rozpatrywanych przez Senat.

Wersja robocza sprawozdania stenograficznego jest sukcesywnie, w danym dniu obrad, publikowana na stronie internetowej Senatu, a następnego dnia jest wykładana w postaci drukowanej na regałach na poziomie „-1”, przy schodach i → SKRYTKACH.

W ciągu tygodnia od zakończenia posiedzenia Senatu senatorowie mogą zgłaszać (na adres: bps.ds@senat.gov.pl) poprawki do sprawozdania stenograficznego, przy czym poprawki te mogą polegać jedynie na korekcie błędnie zapisanych w wersji roboczej wypowiedzi.

Trzydzieści dni po posiedzeniu na stronie internetowej Senatu dostępna jest urzędowa wersja sprawozdania stenograficznego, która w postaci drukowanej – zawierającej dodatkowo oświadczenia złożone przez senatorów na piśmie w trakcie posiedzenia – jest wykładana na regałach na poziomie „-1”, przy schodach i → SKRYTKACH.

Również przebieg obrad komisji senackiej jest dokumentowany w protokole oraz zapisie stenograficznym.

Zapis stenograficzny z posiedzenia komisji jest sporządzany kilkanaście dni (do miesiąca) po posiedzeniu komisji i jest publikowany na stronie internetowej Senatu.

Publikacje senatorów finansowane z ryczałtu na biuro senatorskie

Za uzasadnione uznaje się wydatki na finansowanie przygotowania i druku publikacji, zawierającej wypowiedzi senatora w Senacie lub poza nim na temat prac Izby (najczęściej – na temat rozpatrywanych ustaw) jak również zawierające wybrane senackie dokumenty – takie jak uchwały okolicznościowe. Wydawnictwa finansowane z ryczałtu na biuro w końcowym okresie kadencji miewają również formę sprawozdania senatora z jego aktywności w Izbie i poza nią (ze względu na wolny charakter mandatu nie ograniczają się do okręgu senatora).

Z uwagi na to, że sprawozdanie z aktywności senatora może zbiec się z kampanią wyborczą do parlamentu, należy jednak pamiętać, że w świetle obowiązującego Kodeksu wyborczego, wszelkie publikacje sfinansowane ze środków budżetowych nie mogą być użyte w kampanii wyborczej.

Rejestr korzyści

W Rejestrze Korzyści prowadzonym przez Marszałka Senatu ujawniane są korzyści uzyskiwane przez senatorów lub ich małżonków. Do Rejestru Korzyści należy zgłaszać informacje o:

- 1) wszystkich stanowiskach i zajęciach wykonywanych zarówno w administracji publicznej, jak i w instytucjach prywatnych, z tytułu których pobiera się wynagrodzenie, oraz o pracy zawodowej wykonywanej na własny rachunek;
- 2) faktach materialnego wspierania działalności publicznej prowadzonej przez zgłaszającego;
- 3) darowiznie otrzymanej od podmiotów krajowych lub zagranicznych, jeżeli jej wartość przekracza 380 zł ;

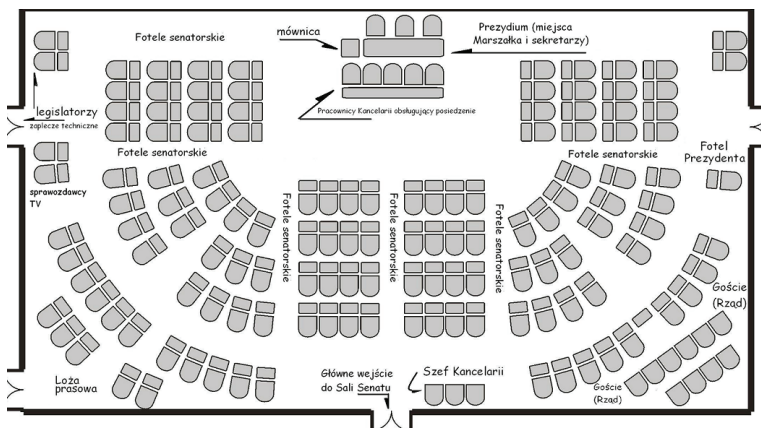
- 4) wyjazdach krajowych lub zagranicznych niezwiązanych z pełnioną funkcją publiczną, jeżeli ich koszt nie został pokryty przez zgłaszającego lub jego małżonka albo instytucje ich zatrudniające bądź partie polityczne, zrzeszenia lub fundacje, których są członkami;
- 5) innych uzyskanych korzyściach, o wartościach większych niż 380 zł., niezwiązanych z zajmowaniem stanowisk, wykonywaniem zajęć albo pracy zawodowej, o których mowa wyżej.

Do Rejestru należy także zgłaszać informacje o udziale w organach fundacji, spółek prawa handlowego lub spółdzielni, nawet wówczas, gdy z tego tytułu nie pobiera się żadnych świadczeń pieniężnych. Przy podawaniu informacji senatorowie są obowiązani zachować największą staranność i kierować się swoją najlepszą wiedzą. Wszystkie zmiany danych objętych Rejestrem należy zgłosić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia ich zaistnienia.

Wzory druków zgłoszeń do Rejestru Korzyści oraz oświadczeń majątkowych w formacie .doc (do wypełnienia) są umieszczone na stronie internetowej Kancelarii Senatu: <http://www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego/>

Sala obrad

Sala obrad (posiedzeń plenarnych) mieści się na pierwszym piętrze gmachu senackiego. Sala jest dostosowana do wózków osób niepełnosprawnych. Po prawej stronie hallu głównego znajduje się wejście do gabinetu Marszałka Senatu, zaś po lewej stronie wejście do foyer, w którym w trakcie trwania posiedzenia działa bufet. W foyer jest galeria portretów marszałków Senatu od roku 1922 do dziś (do poprzedniej kadencji). Podczas posiedzenia w foyer prowadzona jest na żywo

Schematyczny plan sali obrad

transmisja z obrad Senatu. Z foyer wchodzi się do „pokoju wywiadów”, obok którego znajduje się pomieszczenie techniczne, w którym prowadzi się nagranie posiedzenia umożliwiające tworzenie urzędowego sprawozdania stenograficznego. Za

Widok sali obrad Senatu

„pokojem wywiadów” i studiem nagrań znajduje się pomieszczenie nazywane „akwarium”, mające bezpośrednie połączenie z salą obrad, zajmowane w czasie posiedzenia przez legislatorów i pracowników obsługi technicznej. Przed rozpoczęciem obrad senatorowie składają podpisy na liście obecności wyłożonej na stole przy wejściu do sali plenarnej. Sala posiedzeń ma powierzchnię około 220 m². Pod wschodnią ścianą (od strony skarpy wiślanej) na środku stoi stół prezydyalny. Przy nim zasiada Marszałek prowadzący obrady wraz z dwoma senatorami sekretarzami prowadzącymi listę mówców i przyjmującymi wnioski legislacyjne na piśmie. Trzykrotnym uderzeniem laski Marszałek otwiera i zamyka obrady. Obok stołu prezydyalnego stoi mównica, z której senatorowie przemawiają w trakcie obrad. Mównica ma regulowaną wysokość. Poniżej stołu prezydyalnego jest miejsce dla obsługi posiedzenia. Siedzą tam informatycy, prawnicy i stenografowie pomagający w sporządzeniu zapisu posiedzenia. Tam również senatorowie odbierają swoje karty do głosowania po wejściu na salę. Senatorowie zasiadają w ustawionych amfiteatralnie fotelach senatorskich. Miejsca są przydzielane na początku kadencji zgodnie z przynależnością do ugrupowań politycznych. Przy każdym stanowisku jest tabliczka z imieniem i nazwiskiem senatora. Każde stanowisko jest wyposażone w aparaturę do głosowania (→ GŁOSOWANIE), i mikrofon. Na sali umieszczono również fotel dla Prezydenta RP. Obok fotela Prezydenta jest łoża dla przedstawicieli rządu oraz miejsce dla Marszałka Sejmu. W przeciwnym rogu Sali znajduje się łoża dla publiczności i przedstawicieli prasy.

Samochody służbowe oraz transport organizowany przez Kancelarię Senatu

Senatorowie nieodpłatnie korzystają ze służbowych samochodów Kancelarii Senatu z kierowcą do przejazdów związanych z wykonywaniem obowiązków na terenie Warszawy, wynikających z pełnienia mandatu oraz przejazdów poza Warszawę, zleconych senatorowi przez Marszałka Senatu, Prezydium Senatu lub komisję senacką. Samochody zamawia się od poniedziałku do piątku od godziny 8.00 do 19.00. Jedynie w dni posiedzeń samochody są do dyspozycji dłużej:

- w dni posiedzeń komisji od godziny 8.00 do pół godziny po zakończeniu posiedzenia komisji,
- w dni posiedzeń Senatu od godziny 7.00 do jednej godziny po zakończeniu obrad.

Zamówień samochodów służbowych należy dokonywać u dyspozytora w Dziale Transportu Biura Administracyjnego telefonicznie pod numerem 22 694-93-90 lub osobiście w pokoju numer 10 w hallu przy wejściu B II.

W celu realizacji przejazdów związanych z wykonywaniem mandatu senatorskiego na terenie m.st. Warszawy, senator może korzystać z usług przewozu taksówkowego realizowanych na podstawie umowy zawartej przez Kancelarię Senatu. Senator korzysta z usług przewozu taksówkowego poprzez samodzielne zamówienie taksówki we wskazanej przez Kancelarię Senatu aplikacji online zainstalowanej na jego telefonie (w celu instalacji aplikacji należy skontaktować się z Działem Transportu Biura Administracyjnego, tel. 22 694-91-02). Koszty usług przewozu taksówkowego pokrywane są przez Kancelarię Senatu do wartości 200,00 zł miesięcznie. Niewykorzystany limit nie przechodzi na następny miesiąc. Koszty usług przewozu taksówkowego przekraczające

wartość 200,00 zł miesięcznie, potrącane są z ryczałtu otrzymywanego przez senatora na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura senatorskiego

Skrytki senatorskie

Skrytki senatorskie znajdują się w budynku A, na poziomie „-1” (przy głównych schodach). Senator na początku kadencji otrzymuje w Biurze Spraw Senatorskich kluczyk do skrytki. Do skrytek senatorskich dostarczana jest korespondencja imienna wpływająca na adres Kancelarii Senatu.

Skrytki senatorskie

W sąsiedztwie skrytek, w oznaczonych szafkach, do dyspozycji senatorów są wydawnictwa dostarczane nieodpłatnie.

Spółeczni współpracownicy senatora

Działalność senatora może być wspierana przez społecznych współpracowników. Z upoważnienia i w zakresie ustalonym przez senatora mogą oni realizować zadania związane z wykonywaniem mandatu przez senatora. Nie są oni pracownikami w rozumieniu prawa pracy i nie pobierają za swoją pracę wynagrodzenia. Senator nie może również zawrzeć ze społecznym współpracownikiem umowy zlecenia ani umowy o dzieło. Społeczni współpracownicy otrzymują od senatora legitymacje i podlegają obowiązkowi ujawniania danych – na zasadach identycznych jak pracownicy biura senatorskiego. Kancelaria Senatu wystawia legitymację pracownika biura senatorskiego i legitymację społecznego współpracownika senatora na podstawie pisemnego wniosku senatora. Wniosek może być złożony drogą elektroniczną. Legitymacje te są ewidencjonowane w Biurze Spraw Senatorskich Kancelarii Senatu.

Na podstawie legitymacji biuro przepustek Straży Marszałkowskiej wydaje jednorazowe karty wstępu uprawniające pracownika biura senatorskiego lub społecznego współpracownika senatora do wejścia na teren parlamentu i wykonywania czynności zleconych przez senatora.

Senator jest zobowiązany złożyć oświadczenie odnoszące się do źródeł utrzymania społecznego współpracownika przed rozpoczęciem współpracy (→ LOBBING).

Środki finansowe

W tabeli zamieszczonej poniżej zestawiliśmy wysokości środków finansowych przysługujących senatorowi na podstawie

przepisów ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora oraz aktów wykonawczych. Wysokości tych środków zależą w znacznej części od tzw. kwoty bazowej, ustalonej w corocznej ustawie budżetowej.

Uposażenie przysługuje senatorom, którzy spełniają warunki zapisane w art. 25 ust. 3 i 3a ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, tzn. przede wszystkim w związku z wyborem do Senatu przebywają na urlopie bezpłatnym w dotychczasowym miejscu pracy i nie prowadzą działalności gospodarczej. Uposażenie odpowiada 80% wysokości wynagrodzenia podsekretarza stanu, ustalonego na podstawie przepisów o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, z wyłączeniem dodatku z tytułu wysługi lat.

Mowa tu o ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe objęte są tzw. mnożnikowym systemem wynagrodzeń. Wysokość ich wynagrodzeń zasadniczych oraz dodatków funkcyjnych ustala się na podstawie kwoty bazowej, określanej corocznie w ustawie budżetowej oraz mnożników kwoty bazowej (odrębnych dla wynagrodzeń zasadniczych i dla dodatków funkcyjnych) określonych w tym rozporządzeniu. Uposażenie jest tym świadczeniem finansowym przysługującym senatorom, które może być obniżane w razie popełnienia przez senatora deliktów określonych w art. 25 ust. 5 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora.

Dodatki do uposażenia – liczone jako odpowiedni procent od uposażenia, przysługują senatorom pełniącym funkcje określone w art. 26 ust. 1 ustawy oraz uchwale nr 918 Prezydium Senatu z dnia 9 czerwca 2011 r. W razie zbiegu uprawnień do

dwóch lub więcej dodatków, wypłaca się je miesięcznie w łącznej wysokości nieprzekraczającej 35% uposażenia.

Uposażenie oraz dodatki, o których mowa powyżej, są traktowane jako wynagrodzenie ze stosunku pracy. Okres pobierania uposażenia jest traktowany jak okres zatrudnienia. Okres ten zalicza się również do stażu pracy, od którego zależą wszelkie uprawnienia pracownicze, w tym także uprawnienia szczególne, uzależnione od zatrudnienia w określonym zawodzie, branży lub zakładzie pracy.

Dieta parlamentarna przysługuje senatorom na podstawie art. 42 ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, na pokrycie kosztów związanych z wydatkami poniesionymi w związku z wykonywaniem mandatu na terenie kraju. Dieta przysługuje od dnia złożenia ślubowania do końca trwania kadencji w zryczałtowanej wysokości 25% wynagrodzenia podsekretarza stanu, ustalonego na podstawie przepisów o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Dieta senatorska wynosi 4008,33 zł, jest wolna od podatku do kwoty 3000 zł (na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych) i nie może być zajęta w drodze egzekucji. Zasady obniżania a nawet utraty prawa do diety, w razie popełnienia przez senatora deliktu opisanego w art. 42 ust. 4 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, określa regulamin Senatu.

Wysokość miesięcznego ryczałtu na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura senatorskiego wynosi 22 200 zł i jest niezależna od liczby biur utworzonych przez senatora. Kwotę tę określa zarządzenie nr 1 Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu z dnia 1 października 2001 r. w sprawie określenia wysokości ryczałtu na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biur poselskich, senatorskich i poselsko-senatorskich (z późn. zm., niepublikowane). Zarządzenie powstało na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Ryczałt ten podlega rozliczeniu.

Senator z orzeczoną znaczną stopniem niepełnosprawności, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, może wystąpić do Marszałka Senatu z wnioskiem o podwyższenie, nie więcej niż o 50%, kwoty ryczałtu.

Wysokości innych środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biur senatorskich określa Zarządzenie nr 16 Marszałka Senatu z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych tworzenia, funkcjonowania i znoszenia biur senatorskich (z późn. zm., niepublikowane), wydane na podstawie ww. ustawy. Środki finansowe przeznaczone na pokrycie kosztów opinii, ekspertyz oraz tłumaczeń wynoszą 3 000 zł i są wypłacane raz na rok, natomiast środki przeznaczone na remont i wyposażenie biura senatorskiego wynoszą 6 500 zł dla senatorów wybranych ponownie i 11 000 zł dla senatorów, którzy nie byli senatorami w poprzedniej kadencji, i wypłacane są jednorazowo w ciągu kadencji. W roku zmiany kadencji Senatu oraz w roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu w trakcie kadencji, wysokość środków finansowych na pokrycie kosztów opinii i ekspertyz ustala się proporcjonalnie do liczby miesięcy funkcjonowania biura senatorskiego w tym roku, przy założeniu, że za każdy pełny miesiąc przysługuje kwota w wysokości 250 zł.

Refundacja kosztów noclegów poza Warszawą i miejscem zamieszkania jest dokonywana do kwoty 7 600 zł rocznie. W roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu refundacja kosztów noclegów w miejscowościach poza Warszawą oraz miejscem stałego zamieszkania dokonywana jest do kwoty stanowiącej iloczyn 634 zł i liczby miesięcy wykonywania mandatu.

Przyjęto, że koszt zakwaterowania senatora w Domu Poselskim stanowiący podstawę do zwrotu kosztów wynosi 133 zł za jedną dobę hotelową lub 4 000 zł miesięcznie. Dlatego **refundację czynszu najmu mieszkania** w Warszawie dla senatora spoza Warszawy ustalono na kwotę do 4 000 zł miesięcznie.

Kancelaria Senatu pokrywa także wydatki senatora poniesione na zakup usługi ochrony lokali biur senatorskich utworzonych przez senatora oraz osób przebywających w tych biurach, świadczonej przez podmiot posiadający koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia **do kwoty 200 zł miesięcznie**.

Kancelaria Senatu pokrywa również koszty związane z korzystaniem z internetu w biurze senatorskim, w szczególności z korzystaniem z dostępu do zasobów informacyjnych, ze środków komunikacji i prezentacji elektronicznej oraz innych usług oferowanych w sieci internet, na podstawie rachunków przedłożonych przez senatora, **do kwoty 6500 zł rocznie**. W roku zmiany kadencji Senatu oraz w roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu w trakcie kadencji, refundacja kosztów dokonywana jest do kwoty stanowiącej iloczyn 542 zł i liczby pełnych miesięcy wykonywania mandatu, z tym że w roku rozpoczęcia wykonywania przez senatora mandatu refundacja dokonywana jest do kwoty nie niższej niż 2 000 zł.

Kancelaria Senatu zapewnia wypłatę senatorom niezrzeszonym środków finansowych **w wysokości 1670 zł miesięcznie**, przeznaczonych na pokrycie kosztów obsługi ich działalności w Senacie w ramach wykonywania mandatu senatora. Środki te podlegają rozliczeniu.

Senatorowi, który w trakcie sprawowania mandatu lub w ciągu dwunastu miesięcy po jego wygaśnięciu albo dwóch lat od zakończenia korzystania z urlopu bezpłatnego, przechodzi na emeryturę albo rentę, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzech uposażeń – przy przejściu na emeryturę oraz jednego uposażenia – przy przejściu na rentę. W razie zbiegu uprawnień, z różnych tytułów, do jednorazowej odprawy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę, przysługuje odprawa wybrana przez uprawnionego. (art. 38 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora).

Senatorowi w związku z zakończeniem kadencji przysługuje odprawa parlamentarna w wysokości trzech uposażeń. Odprawa nie przysługuje, jeżeli senator został wybrany na następną kadencję do Senatu lub Sejmu.

W razie zbiegu uprawnień do odprawy emerytalnej/rentowej z odprawą parlamentarną, przysługuje odprawa wybrana przez uprawnionego.

	Kwota w złotych
Uposażenie senatorskie, miesięcznie	12 826,64
Dieta w zryczałtowanej wysokości 25% wynagrodzenia podsekretarza stanu, ustalonego na podstawie przepisów o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe	4 008,33
Dodatek za przewodniczenie komisji – 20% uposażenia, miesięcznie	2 565,33
Dodatek przysługujący zastępcy przewodniczącego komisji – 15% uposażenia, miesięcznie	1 924,00
Dodatek przysługujący przewodniczącym stałych podkomisji – 10% uposażenia, miesięcznie	1 282,66
Dodatek przysługujący sekretarzom Senatu – 10% uposażenia, miesięcznie	1 282,66
Dodatek przysługujący członkom Komisji Ustawodawczej – 10% uposażenia, miesięcznie	1 282,66
Uwaga: w razie zbiegu uprawnień do dwóch lub więcej dodatków wypłaca się je miesięcznie w łącznej wysokości nieprzekraczającej 35% uposażenia, tj. kwoty	4 489,32
Miesięczny ryczałt na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura poselskiego, senatorskiego lub poselsko-senatorskiego	22 200,00
Środki finansowe wypłacane raz na rok na pokrycie kosztów opinii, ekspertyz oraz tłumaczeń	3 000,00

Środki finansowe wypłacane jednorazowo w ciągu kadencji na remont lokalu biura i na wyposażenie biura w meble oraz w inne przedmioty: – senatorom wybranym ponownie – senatorom, którzy nie byli senatorami w poprzedniej kadencji	6 500,00 11 000,00
Refundacja kosztów noclegów poza Warszawą i miejscem zamieszkania, rocznie, do	7 600,00
Refundacja czynszu najmu mieszkania w Warszawie dla senatora spoza Warszawy, miesięcznie do	4 000,00
Refundacja kosztów związanych z korzystaniem z internetu w biurze senatorskim, rocznie do	6 500,00
Refundacja wydatków senatora poniesionych na zakup usługi ochrony lokali biur senatorskich, miesięcznie do	200,00
Środki wypłacane miesięcznie senatorom niezrzeszonym przeznaczane na pokrycie kosztów obsługi ich działalności w Senacie	1 670,00

Stawki za 1 km przebiegu pojazdów wykorzystywanych do celów służbowych

Od dnia 17 stycznia 2023 r. stawki maksymalne za 1 kilometr przebiegu pojazdów wykorzystywanych do celów służbowych nie mogą być wyższe niż:

- 1) dla samochodu osobowego:
 - a) o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ – 0,89 zł,
 - b) o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ – 1,15 zł,
- 2) dla motocykla – 0,69 zł,
- 3) dla motoroweru – 0,42 zł.

Podstawa prawna:

- art. 34a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym,
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu

dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowców niebędących własnością pracodawcy → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE

Terminy posiedzeń Senatu i jego organów

Nie później niż na siedem dni przed planowanym posiedzeniem Senatu senatorowie są informowani o jego terminie i projektowanym porządku obrad. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Marszałek Senatu może zdecydować o skróceniu tego terminu. Pismo Marszałka Senatu w sprawie zwołania posiedzenia wraz z projektem porządku obrad są przesyłane na wskazany przez senatora adres poczty elektronicznej (prywatny lub biura senatorskiego; proszę pamiętać o przekazywaniu Kancelarii informacji o zmianach adresów mailowych!). Druki, które będą rozpatrywane na posiedzeniu, są umieszczane na stronie internetowej www.senat.gov.pl. Projekt porządku obrad Senatu ustala Marszałek Senatu, przy czym do porządku obrad mogą być wniesione jedynie sprawy znane senatorom z druków rozdanych nie później niż na 3 dni przed posiedzeniem. W wyjątkowych przypadkach może nastąpić, za zgodą Senatu, skrócenie tego terminu. Senatorowie mogą zgłaszać Marszałkowi Senatu, nie później niż na 10 dni przed posiedzeniem, wnioski w sprawie porządku obrad.

Posiedzenia komisji odbywają się w terminach określonych przez samą komisję lub jej przewodniczącego. O posiedzeniach komisji, jak również niektórych innych wydarzeniach senatorowie są informowani drogą mailową oraz poprzez wiadomości

SMS (proszę pamiętać o przekazywaniu Kancelarii informacji o zmianach numerów telefonów komórkowych!). Informacje o posiedzeniach komisji senackich są również umieszczane w internecie na wspomnianej wyżej stronie Senatu oraz w telewizji Senat TV, odbieranej w Nowym Domu Poselskim i innych obiektach na terenie parlamentu.

Druki senackie oraz inne materiały dotyczące spraw rozpatrywanych na posiedzeniu komisji powinny być doręczone jej członkom nie później niż w dniu poprzedzającym posiedzenie. Zasady tej nie stosuje się:

- 1) jeżeli posiedzenie komisji zostało zwołane w trakcie obrad Senatu i w związku z tymi obradami,
- 2) w szczególnych wypadkach, za zgodą komisji.

O posiedzeniach komisji w dniach posiedzeń plenarnych informuje również senator sekretarz (z reguły przed przerwą w posiedzeniu).

Ubezpieczenie lokali biur senatorskich

W latach 2023-2024 mienie biur senatorskich objęte jest ubezpieczeniem na podstawie umowy generalnej zawartej przez Kancelarię Senatu z UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna ul Chłodna 51, 00-867 Warszawa, nr: UM/0648/2022.

Na podstawie ww. umowy mienie biur senatorskich jest objęte ubezpieczeniem, m.in. w następujących zakresach ryzyka:

1. Ubezpieczenie mienia w biurach senatorskich od wszystkich ryzyk utraty lub uszkodzenia. Zakres ubezpieczenia obejmuje m.in. szkody zaistniałe wskutek pożaru, zalania, kradzieży z włamaniem, rabunku lub ich próby, użycia wytrycha lub podrobionego klucza – pod warunkiem, że ubezpieczony złożył zawiadomienie o zaistniałym

zdarzeniu w lokalnej siedzibie policji w ciągu 3 dni roboczych, wandalizmu w następstwie włamania oraz dewastacji – celowe uszkodzenie mienia.

Rozszerzenie ubezpieczenia o ryzyko kradzieży z włamaniem i rabunku przedmiotów ubezpieczonych znajdujących się w biurach senatorskich wymaga spełniania przez lokale następujących warunków:

- a. Lokale (pomieszczenia) są czynne (jeśli przerwa w eksploatacji lokali trwa dłużej niż 30 dni i nie są one użytkowane/dozorowane to istnieje obowiązek zawiadomienia o tym fakcie ubezpieczyciela) i należyte zabezpieczone. Ściany, sufity, podłogi i dachy tych lokali oraz piwnice nie mogą posiadać niezabezpieczonych otworów, przez które możliwy jest dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania. Pomieszczenia wykonane z siatki drucianej, z innych konstrukcji ażurowych, z folii itp. nie są pomieszczeniami należyte zabezpieczonymi.
- b. Wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do lokalu albo do pomieszczenia, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, są w należytych stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie i wyważenie nie było możliwe bez użycia siły lub narzędzi, a otwarcie – bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy.
- c. Drzwi zewnętrzne są zamknięte co najmniej na dwa różne zamki wielozapadkowe lub dwie różne kłódki (bezkabłąkowe) wielozapadkowe zawieszane na oddzielnych skoblach. Brak drugiego zamka lub kłódki może być zastąpiony ustanowieniem dozoru lub założeniem alarmu.
- d. W drzwiach dwuskrzydłowych jedno skrzydło jest unieruchomione przy pomocy zasuwki u góry i u dołu od wewnętrznej strony lokalu.

- e. Drzwi oszklone nie są zaopatrzone w zamki – zasuwy, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie.
 - f. Wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory oszklone w lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone miejsce, są w należyтым stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte.
 - g. Wszystkie zewnętrzne otwory oszklone, także drzwi oszklone, w lokalach na parterze oraz na wszystkich wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z położonych pod nimi tarasów, przybudówek itp. są zabezpieczone stałymi lub ruchomymi kratami, żaluzjami stalowymi lub okiennicami. Oszklenie otworów szybami wzmocnionymi – klasy co najmniej P-3 posiadającymi atest Centralnego Laboratorium Kryminalistyki i Instytutu Mechaniki Precyzyjnej – uważa się za wystarczające.
 - h. Kraty, żaluzje i okiennice są takiej konstrukcji i tak założone, że przedostanie się do wnętrza nie jest możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia za pomocą narzędzi.
 - i. Jeżeli sztaby, skoble i zawiasy zewnętrzne nie są wmurowane w ściany, muszą być przytwierdzone śrubami zaklinowanymi lub zamocowanymi w inny sposób od wewnątrz.
 - j. Jeżeli objęty ubezpieczeniem lokal połączony jest z lokalem należącym do innej osoby drzwiami, oknami lub innymi otworami, to otwory te muszą być wmurowane co najmniej na grubość jednej cegły lub zabezpieczone co najmniej w sposób określony w ust. 1-9 powyżej.
2. Ubezpieczenie elektronicznego sprzętu przenośnego.
Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności w przypadku zaistnienia:

- a. wypadku ubezpieczeniowego w rezultacie braku dozoru nad ubezpieczonymi przedmiotami, z wyjątkiem przypadku gdy były one zamknięte w pomieszczeniu, w miejscu zakwaterowania lub gdy brak dozoru był wynikiem nieszczęśliwego wypadku, nagłego zachorowania osoby uprawnionej do użytkowania sprzętu, której pieczy był on powierzony;
- b. wypadku ubezpieczeniowego w wyniku pozostawienia ubezpieczonych przedmiotów w samochodzie, chyba że, samochód był zamknięty, posiadał stały dach (hardtop), a sprzęt znajdował się w bagażniku lub luku bagażowym. Wyłączenie to nie dotyczy wypadków ubezpieczeniowych powstałych w wyniku wypadku lub katastrofy środka transportu lądowego.

W przypadku zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego spowodowanego zagubieniem, kradzieżą zwykłą lub zuchwałą Kancelaria Senatu ponosi koszty franszyzy w wysokości 5% wartości szkody, nie mniej niż 500,00 PLN dla szkód będących skutkiem kradzieży z włamaniem lub rabunku poza miejscem ubezpieczenia oraz szkód powstałych w wyniku upuszczenia.

W załączeniu przekazujemy druk „Zawiadomienie o szkodzie”, który powinien być wypełniony po wystąpieniu zdarzenia i przesłany niezwłocznie od zaistnienia szkody do Biura Administracyjnego Kancelarii Senatu, tel.: 022 694-95-48, doa@senat.gov.pl

W przypadku, gdy biuro nie spełnia standardów zabezpieczeń, o których mowa wyżej, **należy niezwłocznie** powiadomić Biuro Administracyjne Kancelarii Senatu podając jednocześnie informację, jakie zabezpieczenia są stosowane w biurze. Zabezpieczenia nie spełniające ww. wymogów bezpieczeństwa mogą przyczynić się do odmowy wypłaty odszkodowania przez Ubezpieczyciela – **UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa.**

Ubezpieczenie społeczne senatorów

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym reguluje ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w art. 6-14. Ustawa przewiduje obowiązkowe oraz dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Wszyscy senatorowie pobierający uposażenie senatorskie podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom zdrowotnym. Natomiast ubezpieczeniom społecznym mogą podlegać obowiązkowo lub dobrowolnie. Decydujące znaczenie ma tu fakt, czy senator ma ustalone prawo do emerytury lub renty i czy pobiera uposażenie w całości, czy też w części, ponieważ pozostaje w stosunku pracy u jednego lub kilku pracodawców. Powyższym ubezpieczeniom senatorowie podlegają od dnia nabycia prawa do uposażenia do dnia utraty tego prawa. Senatorowie niemający ustalonego prawa do renty ani emerytury i pobierający uposażenie senatorskie w całości podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu i ubezpieczeniom społecznym. Senatorowie mający ustalone prawo do emerytury lub renty mogą być zgłoszeni tylko do ubezpieczenia zdrowotnego (jeżeli nie są zainteresowani odprowadzaniem składek i w przyszłości, np. po zakończeniu

kadencji, przeliczeniem emerytury) lub dobrowolnego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, gdy są zainteresowani podwyższeniem swojego kapitału w ZUS.

Senatorowie spełniający warunki do objęcia ubezpieczeniem z kilku tytułów (np. nadal pracuje u wcześniejszego pracodawcy i w Senacie pobiera uposażenie częściowe) są objęci ubezpieczeniami obowiązkowymi z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Mogą jednak dobrowolnie na swój wniosek być objęci ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi z pozostałych tytułów. W tej sytuacji senator decyduje, czy w Senacie będzie zgłoszony tylko do ubezpieczenia zdrowotnego, czy zależy mu na odprowadzaniu składek ZUS i wtedy zostaje zgłoszony do dobrowolnego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego.

Senatorowie podlegający obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym mają odprowadzane składki na ubezpieczenie: zdrowotne, emerytalne, rentowe i wypadkowe. Senatorowie nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu, gdyż nie otrzymują zasiłku chorobowego (→ UPOSAŻENIE senatorskie podczas choroby jest wypłacane bez potrąceń).

Należy zaznaczyć, że osoby podlegające tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu nie są zgłoszone do ubezpieczenia wypadkowego. Jednak zgodnie z art. 28 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora – senatorowi, który uległ wypadkowi przy wykonywaniu mandatu, przysługują świadczenia na zasadach i w wysokości określonych przepisami o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Senatorowie zgłoszeni do ubezpieczenia społecznego lub tylko zdrowotnego mają prawo zgłosić do ubezpieczenia zdrowotnego członków swojej rodziny, o ile osoby te nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Za członków rodziny senatora uważa się następujące osoby:

- dziecko własne, dziecko małżonka, dziecko przysposobione, wnuka albo dziecko obce, dla którego ustanowiono opiekę, albo dziecko obce w ramach rodziny zastępczej,

- do ukończenia przez nie 18 lat, a jeżeli kształci się dalej – do ukończenia 26 lat, natomiast jeżeli posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub inne traktowane na równi – bez ograniczenia wieku,
- małżonka,
 - wstępnych pozostających z ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym.

Uposażenie senatorskie

Senatorom od dnia pierwszego posiedzenia Senatu przysługuje uposażenie senatorskie, odpowiadające 80% wysokości wynagrodzenia podsekretarza stanu, ustalonego na podstawie przepisów o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe*, z wyłączeniem dodatku z tytułu wysługi lat, wypłacane

* Mowa o ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe objęte są tzw. mnożnikowym systemem wynagrodzeń. Wysokość ich wynagrodzeń zasadniczych oraz dodatków funkcyjnych ustala się na podstawie kwoty bazowej, określanej corocznie w ustawie budżetowej (zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 2592 z późn. zm.) oraz mnożników kwoty bazowej (odrębnych dla wynagrodzeń zasadniczych i dla dodatków funkcyjnych) określonych w wyżej wymienionym rozporządzeniu. W ustawie budżetowej na rok 2021, w ustawie budżetowej na rok 2022 oraz w ustawie budżetowej na rok 2023 oraz na rok 2024, kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe ustalona została w wysokości 1 789,42 zł. Mnożnik wynagrodzenia zasadniczego podsekretarza stanu wynosi: 7,04; mnożnik dodatku funkcyjnego podsekretarza stanu: 1,92. Razem daje to kwotę w wysokości 16 033,30 zł (kwoty wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego zaokrąglą się do 10 groszy w górę). Od 1 sierpnia 2021 r. uposażenie senatorskie wynosi 80% tej kwoty, czyli 12 826,64 zł.

miesięcznie, także za niepełne miesiące sprawowania mandatu (art. 25 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora).

Szczegółowe zasady wypłacania uposażenia senatorom, w tym obejmującym mandat w trakcie trwania kadencji, lub tym którzy nie złożyli ślubowania na pierwszym posiedzeniu Senatu, określiło Prezydium Senatu w uchwale nr 918 Prezydium Senatu z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wypłacania senatorom uposażenia, dodatków do uposażenia oraz odprawy parlamentarnej*.

Senatorom, którzy nie korzystają z urlopu bezpłatnego u pracodawcy, prowadzą działalność gospodarczą samodzielnie lub wspólnie z innymi osobami albo nie zawiesili prawa do emerytury, uposażenie nie przysługuje. Od tej zasady są jednak wyjątki. Uposażenie przysługuje senatorom pobierającym emerytury na podstawie:

- ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, którzy osiągnęli wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn,
- ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin albo ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, których emerytura stanowi 75% podstawy jej wymiaru bez uwzględnienia podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą.

* Uchwała stanowi poz. 7.9. w zbiorze aktów prawnych opublikowanym pod adresem <https://www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego/>

W uzasadnionych przypadkach Prezydium Senatu może podjąć decyzję o przyznaniu, na wniosek zainteresowanego, uposażenia w całości lub części senatorom, którzy nie korzystają z urlopu bezpłatnego u pracodawcy, prowadzą działalność gospodarczą samodzielnie lub wspólnie z innymi osobami, albo nie zawiesili prawa do emerytury.

Do uposażenia przysługują dodatki (art. 26 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora):

- 1) 20% uposażenia – przewodniczącym komisji,
- 2) 15% uposażenia – zastępcom przewodniczących komisji,
- 3) 10% uposażenia – przewodniczącym stałych podkomisji,
- 4) 10% uposażenia – sekretarzom Senatu,
- 5) 10% uposażenia – członkom Komisji Ustawodawczej,

W razie zbiegu uprawnień do dwóch lub więcej dodatków, wypłaca się je miesięcznie w łącznej wysokości nieprzekraczającej 35% uposażenia.

Uposażenie oraz dodatki do uposażenia są traktowane jak wynagrodzenie ze stosunku pracy, a okres pobierania uposażenia jest traktowany jak okres zatrudnienia. Okres ten zalicza się również do stażu pracy, od którego zależą wszelkie uprawnienia pracownicze, w tym także uprawnienia szczególne, uzależnione od zatrudnienia w określonym zawodzie, branży lub zakładzie pracy (art. 27 i 28 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora). Uposażenie jest wypłacane po złożeniu Prezydium Senatu oświadczenia o spełnieniu warunków do jego otrzymania. Wzór oświadczenia jest udostępniony na stronie internetowej*.

Uposażenie jest wypłacane z góry do 5 dnia każdego miesiąca.

* Wniosek jest załącznikiem do uchwały nr 918 Prezydium Senatu z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wypłacania senatorom uposażenia, dodatków do uposażenia oraz odprawy parlamentarnej, stanowiącej poz. 7.9. w zestawianiu opublikowanym pod adresem <https://www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego/>

Uposażenie może ulec obniżeniu na zasadach określonych w Regulaminie Senatu.

Wizytówki

Senator otrzymuje bilety wizytowe zgodne z przyjętym wzorem, który określa system identyfikacji wizualnej (wzór poniżej) – bilety wizytowe o wzorze innym niż podany nie będą drukowane przez Kancelarię Senatu.

Zamówienie na bilety wizytowe należy złożyć w Biurze Spraw Senatorskich w pokoju 257 A (budynek B), tel. 22 694-92-62, oraz 22 694-93-31. Druk dokonuje podmiot zewnętrzny współpracujący z Biurem Edukacji, Promocji i Wydawnictw. Czas realizacji zamówienia do 7 dni roboczych.

Pola danych w bilecie wizytowym ograniczone są do: imienia (imion) i nazwiska, maksymalnie dwóch funkcji sprawowanych w Senacie, adresu korespondencyjnego (ulica, numer, kod i miasto), trzech numerów telefonów (w tym telefonu komórkowego) oraz jednego adresu e-mail lub adresu strony internetowej senatora. Bilet wizytowy jest jednostronny, w języku polskim.

	Imię i Nazwisko Funkcja Druga funkcja
SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	ul. Wiejska 6/8 00-375 Warszawa T: +48 000 00 00 T: +48 000 000 000 F: +48 000 00 00 imie.nazwisko@senat.gov.pl

Wsparcie eksperckie

Uprawnionymi do zamawiania zewnętrznych ekspertyz i opinii są Marszałek i wicemarszałkowie Senatu, Prezydium Senatu oraz przewodniczący komisji lub podkomisji. Koszty ekspertyz i opinii przez nich zamawianych są pokrywane z budżetu Kancelarii Senatu. Wnioski o przygotowanie tych ekspertyz oraz opinii kierowane są do Biura Analiz i Petycji, mieszczącego się przy ul. Smolnej 12 (tel.: 22 694-94-32, 22 694-90-81; e-mail: bap@senat.gov.pl).

Kwestie związane z zamawianiem ekspertyz i opinii uregulowane są w uchwale nr 49 Prezydium Senatu z dnia 17 listopada 1995 r. w sprawie zasad organizowania doradztwa na rzecz Senatu i jego organów oraz w zarządzeniu nr 20 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 20 listopada 1995 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu zawierania umów z ekspertami oraz z członkami Zespołów Doradców oraz szczegółowych postanowień tych umów.

Opinie i ekspertyzy zewnętrzne co do zasady są udostępniane na stronie internetowej Senatu (www.senat.gov.pl). Pozostali senatorowie zamawiają ekspertyzy zewnętrzne samodzielnie, finansując je ze środków przyznawanych corocznie na ten cel oraz z ryczałtu na prowadzenie biur (→ ŚRODKI finansowe).

Natomiast każdy senator może zwrócić się do Biura Analiz i Petycji o przygotowanie materiałów analitycznych i informacyjnych dotyczących aktywności legislacyjnej lub związanych z wykonywaniem mandatu senatora.

Wyposażenie biur senatorskich

Wyposażenie biur senatorów nowej kadencji odbywa się przy wykorzystaniu wyposażenia znajdującego się w biurach senatorskich poprzedniej kadencji. Kancelaria Senatu zapewnia następujący techniczny sprzęt biurowy:

- a) kserokopiarkę,
- b) komputer z monitorem i drukarką.

Dodatkowo, na uzasadniony wniosek senatora, Szef Kancelarii Senatu może przyznać drugi zestaw komputerowy.

Koszty instalacji i ubezpieczenia ww. wyposażenia pokrywa Kancelaria Senatu.

Składniki majątku trwałego (rzeczowe składniki majątkowe i wartości niematerialne i prawne) przekazane przez Kancelarię Senatu lub zakupione przez senatora ze środków otrzymanych w ramach ryczałtu na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura senatorskiego stanowią własność Skarbu Państwa będącą w dyspozycji Kancelarii Senatu i podlegają ewidencji prowadzonej przez biuro senatorskie i Kancelarię Senatu.

Sprawami wyposażenia biur senatorskich zajmuje się Biuro Administracyjne Kancelarii tel. 22 694-92-00 lub 22 694-94-85.

Wysokość diety w czasie podróży służbowej krajowej

Od **1 stycznia 2023 r.** wysokość diety w czasie podróży służbowej krajowej wynosi **45 zł za dobę podróży**.

Podstawa prawna:

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 2190). (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE).

Wzory umów i oświadczeń

Wzory umów i oświadczeń przydatne w prowadzeniu biura senatorskiego są udostępniane na stronie internetowej www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego/ i w Biurze Spraw Senatorskich Kancelarii. Wzory umowy o pracę z pracownikiem biura senatorskiego i aneksu do umowy o pracę zawartej na czas określony ułatwią zatrudnienie pracowników biura. Oświadczenie o przyjęciu odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie podpisują pracownicy biur przyjmujący odpowiedzialność za wyposażenie otrzymane z Kancelarii Senatu.

Kolejne wzory stosowane są do zmian w zakresie zatrudnienia: to odpowiednio rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron, rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem przez pracodawcę za wypowiedzeniem i rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia (oczywiście stosowane tylko wówczas, gdy spełnione są warunki kodeksowe). Pracownikowi odchodzącemu z biura należy wystawić świadectwo pracy (to kolejny wzór). Biuro musi mieć siedzibę, z reguły więc niezbędne jest zawarcie umowy najmu (podnajmu) lokalu użytkowego dla biur senatorskich – zgodnie z następnym wzorem. Niekiedy może mieć zastosowanie umowa użyczenia lokalu użytkowego. Umowa najmu lokalu (mieszkania) wykorzystywana jest przez senatorów mieszkających w Warszawie poza Domem Poselskim. Umowa dotycząca używania przez pracownika samochodu prywatnego do celów służbowych w jazdach lokalnych wraz ze wzorem oświadczenia pracownika w sprawie korzystania z samochodu prywatnego do celów służbowych są wykorzystywane w bieżącej działalności w okręgu. Dalej zaprezentowane są wzory ewidencji przebiegu pojazdu, wniosków o wypłatę środków na nagrody jubileuszowe i tzw. trzynastki oraz odprawy na zakończenie kadencji.

→ PRACOWNICY biur i → SPOŁECZNI współpracownicy powinni składać tzw. informacje lobbingowe (por. → LOBBING)

– dla ułatwienia proponujemy na stronie internetowej również wzór takiej informacji.

Legitymacje pracowników biur i społecznych współpracowników senatorów wystawiane są na podstawie wniosków, których wzory zamieszczamy dalej. Zamieszczamy też na internetowej stronie senackiej wzór oświadczenia majątkowego, ustalony ustawą o wykonywaniu mandatu, oraz zgłoszenia do Rejestru Korzyści uzyskiwanych przez senatorów lub ich małżonków.

Do wzorów umów i oświadczeń, tam, gdzie przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (tzw. RODO) tego wymagają, zostały dołączone klauzule informacyjne, których stosowanie jest od 25 maja 2018 r. obligatoryjne.

Zagadnienia archiwalne

Dokumentacja zgromadzona i wytworzona w biurze senatorskim podlega archiwizacji, która polega na właściwym zabezpieczeniu dokumentacji w archiwum po zakończeniu danej kadencji Senatu. W praktyce, to fizyczne i formalne przeniesienie dokumentacji, we wskazanym przepisami porządku z biura senatorskiego do Archiwum Senatu.

Zgodnie z § 19 ust. 4 Zarządzenia nr 16 Marszałka Senatu z dnia 7 listopada 2019 r. wszyscy senatorowie zobowiązani są do przekazania dokumentacji powstałej w biurze senatorskim do archiwum w terminie 60 dni od zakończenia kadencji Senatu. Jeśli biuro senatorskie przechowuje dokumentację z poprzednich kadencji Senatu, senator nie jest zobowiązany do jej

przekazania i może zdecydować o zniszczeniu dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa lub zdeponowaniu jej w wybranym przez siebie miejscu np. w bibliotece, muzeum czy Archiwum Senatu.

Przekazaniu do archiwum podlega w szczególności:

- dokumentacja dotycząca tworzenia, funkcjonowania i znoszenia biur senatorskich: dowody księgowe dotyczące poniesionych wydatków, ewidencja składników majątku trwałego, dokumentacja organizacyjna związana z tworzeniem i likwidacją biura senatorskiego;
- dokumentacja pracownicza: akta osobowe pracowników, dokumentacja w sprawach związanych ze stosunkiem pracy.

Senator może zdecydować o przekazaniu do archiwum dokumentacji związanej ze swoją działalnością w terenie np.: korespondencji z obywatelami i organizacjami, w trybie interwencji senatorskich oraz w sprawie opinii, postulatów i skarg wyborców, dokumentacji z wydarzeń, w tym spotkań z wyborcami, w których udział brał senator.

Odnosnie dokumentów pracowniczych, wskazać należy, iż teczkę akt osobowych oraz teczkę z dokumentacją w sprawach dotyczących stosunku pracy zakłada się odrębnie dla każdego pracownika na okres jego zatrudnienia.

Dowody księgowe oraz inna dokumentacja finansowa dotycząca wydatków poniesionych na funkcjonowanie biura przechowywane są w teczkach aktowych prowadzonych dla każdego rodzaju wydatku w danym roku kalendarzowym w odrębnej teczce, z zastrzeżeniem, iż wyciągi bankowe wyłącza się z teczek i gromadzi w odrębnej teczce założonej na dany rok kalendarzowy w układzie chronologicznym.

Senator przekazuje dokumentację biura do archiwum pełnymi rocznikami, kompletną i uporządkowaną. Dokumentacja powinna być przekazana w białych teczkach aktowych, które zakłada się dla oznaczonych zagadnień, odrębnie dla każdego

roku kalendarzowego. Dokumentację w postaci elektronicznej należy zapisać na nośniku danych takim jak dysk czy pendrive. Materiały ulotne, np. plakaty, ulotki, afisze powinny być przekazane do archiwum w teczkach lub innym opakowaniu zabezpieczającym je przed zniszczeniem.

Przekazanie dokumentacji do Archiwum Senatu następuje na podstawie protokołu przekazania, który sporządza pracownik wyznaczony przez senatora. Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach odrębnie dla materiałów archiwalnych i niearchiwalnych – jeden egzemplarza otrzymuje senator, drugi przeznaczony jest dla archiwum. Dokument podpisuje pracownik, który sporządził protokół oraz senator.

Szczegółowy tryb postępowania z dokumentacją w biurach senatorskich oraz zasady archiwizacji tej dokumentacji określa Procedura postępowania z dokumentacją w biurach senatorskich, stanowiąca załącznik do zarządzenia nr 141 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie postępowania z dokumentacją w biurach senatorskich (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE) oraz (→ WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/INFORMACJE).

W sprawach związanych z archiwizacją dokumentacji należy kontaktować się z Biurem Prawnym, Kadr i Organizacji, Archiwum Senatu, budynek BII, poziom-1, pokój 012, tel. 22 694 93 25

Zakwaterowanie senatorów w Warszawie

Senatorom, którzy nie są zameldowani na pobyt stały w Warszawie, nie mają tytułu prawnego do lokalu albo jego części, nie władają lokalem mieszkalnym ani jego częścią i nie

posiadają innego uprawnienia do zakwaterowania w okresie pełnienia mandatu, przysługuje zakwaterowanie w Domu Poselskim. W pokoju przydzielonym senatorowi w Domu Poselskim dopuszcza się nieodpłatne dokwaterowanie małżonka senatora, osoby pozostającej we wspólnym pożyciu, wstępnego, zstępnego, a także osoby towarzyszącej senatorowi niepełnosprawnemu lub wymagającemu opieki ze względu na stan zdrowia. Senator zawiadamia na piśmie administrację Domu Poselskiego o skorzystaniu z tego uprawnienia.

Senatorowie, którzy nie zostali ponownie wybrani, najpóźniej na 10 dni przed zakończeniem kadencji przekazują do dyspozycji Kancelarii Sejmu pokoje zajmowane w Domu Poselskim. W okresie tym, na wniosek senatora, Kancelaria Senatu zapewni inne miejsce zakwaterowania oraz pokryje związane z tym koszty, do wysokości nieprzekraczającej kosztów zakwaterowania w Domu Poselskim.

W przypadku braku możliwości zakwaterowania w Domu Poselskim senatorom spełniającym wyżej wymienione warunki przysługuje możliwość wynajęcia kwatery prywatnej na podstawie zawartej przez senatora umowy najmu. W takim wypadku, Kancelaria Senatu zwraca senatorom poniesione przez nich koszty wynajmu kwater prywatnych, do wysokości nieprzekraczającej kosztów zakwaterowania w Domu Poselskim.

Wyjątkowo, gdy nie można skorzystać z wcześniej wspomnianych rozwiązań, senator może zostać zakwaterowany w hotelu miejskim na okres nie dłuższy niż trzy miesiące.

W szczególnych przypadkach Marszałek Senatu może też na wniosek zainteresowanego senatora, po zasięgnięciu opinii przewodniczącego klubu albo koła senackiego, albo parlamentarnego, przyznać prawo do zakwaterowania w Domu Poselskim lub w kwaterze prywatnej osobie, która nie spełnia ustalonych na wstępie warunków, tj. jest zameldowana w Warszawie, włada lokalem w tym mieście lub ma inne uprawnienia do zakwaterowania w stolicy. W takim przypadku okres zakwaterowania

senatora nie może być dłuższy niż 6 miesięcy. Wniosek w tej sprawie może być ponawiany.

Senator obowiązany jest niezwłocznie powiadomić Kancelarię Senatu o tym, że przestał spełniać warunki uprawniające go do zakwaterowania. W przypadku nieuprawnionego korzystania przez senatora z zakwaterowania, senator ma obowiązek zwrócić koszty poniesione z tego tytułu przez Kancelarię Senatu od dnia, w którym senator przestał spełniać te warunki.

Biuro Spraw Senatorskich Kancelarii Senatu służy pomocą w sprawach wynajmu kwater prywatnych na cele mieszkaniowe, a także w zakwaterowaniu senatorów w hotelach miejskich.

Zgłoszenie środka trwałego podlegającego ewidencji, który może być zakwalifikowany jako zbędny lub zużyty

Korzystając z formularza stanowiącego załącznik nr 8 do zarządzenia nr 16 Marszałka Senatu z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych tworzenia, funkcjonowania i znoszenia biur senatorskich, senator może zgłosić do Kancelarii Senatu środki trwale podlegające ewidencji, które mogą być w jego ocenie zakwalifikowane jako zbędne lub zużyte w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa.

Zgodnie z § 2 pkt 1 ww. rozporządzenia za zbędne składniki rzeczowe majątku ruchomego rozumie się składniki rzeczowe majątku ruchomego, które nie są i nie będą mogły być wykorzystane w realizacji zadań związanych z działalnością organu lub

jednostki, lub nie nadają się do użytkowania ze sprzętem używanym przez organ lub jednostkę, a ich przystosowanie byłoby technicznie lub ekonomicznie nieuzasadnione.

Zużyte składniki rzeczowe majątku ruchomego określa § 2 pkt 2 ww. rozporządzenia, wskazując, iż są to składniki rzeczowe majątku ruchomego:

- a) posiadające wady lub uszkodzenia, których naprawa byłaby ekonomicznie nieuzasadniona, lub
- b) zagrażające bezpieczeństwu użytkowników lub najbliższego otoczenia, lub
- c) które całkowicie utraciły wartość użytkową, lub
- d) które są technicznie przestarzałe, a ich remont byłby ekonomicznie nieuzasadniony.

Wraz ze zgłoszeniem należy złożyć fotografię zgłoszonych środków trwałych.

Wzór zgłoszenia dostępny jest: → WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/WZORY I DRUKI, pkt III.12.

Zgodnie z § 19a zarządzenia nr 16 Marszałka Senatu z dnia 7 listopada 2019 r., środek trwały przekazany senatorowi przez Kancelarię Senatu lub zakupiony ze środków finansowych otrzymanych przez senatora w ramach ryczału na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biura senatorskiego, używany przez senatora lub w biurze senatorskim przez co najmniej rok, który został zakwalifikowany jako zbędny lub zużyty, może być sprzedany senatorowi w związku z zakończeniem wykonywania przez niego mandatu, na jego wniosek.

Wniosek może być złożony:

- 1) w przypadku zakończenia wykonywania przez senatora mandatu w związku ze zmianą kadencji Senatu – nie wcześniej niż od dnia ogłoszenia wyborów, a jeżeli wygaśnięcie mandatu senatora następuje w trakcie kadencji Senatu – nie wcześniej niż od dnia wygaśnięcia mandatu;
- 2) nie później niż w terminie 60 dni od dnia zakończenia wykonywania przez senatora mandatu.

Decyzję w sprawie sprzedaży senatorowi środka trwałego, podejmuje Szef Kancelarii Senatu.

Zwiedzanie parlamentu

Biuro Edukacji, Promocji i Wydawnictw (Dział Edukacji i Promocji) Kancelarii Senatu zaprasza do zwiedzania gmachów parlamentu i skorzystania z szerokiej oferty edukacyjnej.

Zwiedzanie parlamentu jest bezpłatne. Podczas godzinnej wycieczki nasi przewodnicy:

- przybliżają historię polskiego parlamentu,
- wyjaśniają, jak funkcjonuje współczesny parlament,
- omawiają proces legislacyjny,
- zapoznają gości z codzienną pracą, obowiązkami i prawami parlamentarzystów,
- odpowiadają na pytania w sprawach, które wzbudzają szczególne zainteresowanie.

ZWIEDZANIE GRUPOWE

W związku z dużym zainteresowaniem zwiedzaniem parlamentu niezbędne jest wcześniejsze ustalenie terminu. W tym celu uruchomiono rezerwację internetową (www.senat.edu.pl/ zakładka Zwiedzanie). Prosimy o wypełnienie formularza zgłoszenia.

W razie pytań prosba o kontakt telefoniczny z Działem Edukacji i Promocji: tel. 22 694-92-84.

Wnętrza Senatu RP można zwiedzać w poniedziałki i wtorki, a więc w dni, kiedy Senat i Sejm nie obradują, zaś natężenie pracy parlamentu jest zwykle mniejsze, a możliwości odwiedzenia ciekawych miejsc – większe. Zwiedzanie w pozostałe dni wymaga indywidualnego uzgodnienia.

Podczas zgłaszania wycieczki ustalamy:

- dokładny termin: datę i godzinę rozpoczęcia zwiedzania,
- liczbę uczestników zwiedzania (od 15 do 50 osób na ustaloną godzinę),
- nazwisko opiekuna grupy tzn. organizatora, nauczyciela, wychowawcy,
- dokładną nazwę szkoły czy organizacji zgłaszającej grupę,
- telefon kontaktowy do zgłaszającej szkoły lub organizacji.

Szczegółowe zasady organizacji zwiedzania są dostępne pod adresem: <https://senat.edu.pl/edukacja/zwiedzanie/informacje-o-zwiedzaniu/>

Formularz listy uczestników

Podczas rezerwacji organizator wycieczki może wybrać opcję zwiedzania z wykładem o procesie powstawania ustawy lub o prawach i obowiązkach parlamentarzystów. Wykłady zostały dostosowane do wieku i percepcji uczestników, nie są prowadzone dla uczniów młodszych klas szkoły podstawowej.

W dniu wizyty prosimy o stawienie się 30 minut wcześniej przed godziną rezerwacji w Dziale Przepustek Kancelarii Sejmu, ul. Wiejska 6/8. Opiekun grupy jest zobowiązany mieć ze sobą 2 egzemplarze listy wszystkich uczestników łącznie z opiekunami, zawierającej: imię, nazwisko i numer PESEL (w razie jego braku datę urodzenia oraz serię i numer dokumentu ze zdjęciem), opatrzonej pieczęcią organizatora wycieczki (szkoła lub inna instytucja) i podpisem osoby uprawnionej.

Prosimy, aby w miarę możliwości nie zabierać ze sobą toreb ani plecaków i wyłączyć telefony komórkowe. Wszyscy wchodzący są zobowiązani do przejścia przez kontrolę pirotechniczną, dlatego prosimy o niewnoszenie do gmachu niebezpiecznych przedmiotów. Fotografowanie jest możliwe w momencie wskazanym przez przewodnika.

Zwiedzanie odbywa się wyłącznie pod opieką przewodnika w kilkunastoosobowej grupie. Większe grupy są dzielone. Przewodnicy oczekują na gości w wejściu głównym do Senatu (BII).

Ze względów organizacyjnych grupy spóźnione więcej niż 20 minut mogą nie zostać przyjęte.

Jeśli z jakichkolwiek powodów wycieczka nie będzie mogła odbyć się w ustalonym terminie, prosimy o wcześniejsze jej odwołanie drogą internetową lub telefoniczną. Umożliwi to innym chętnym skorzystanie ze zwolnionego terminu. Zastrzegamy też sobie prawo do odwołania wycieczek w przypadku zwołania ponadplanowych posiedzeń Senatu, Sejmu lub innych ważnych wydarzeń na terenie parlamentu.

Informacje o ochronie danych osobowych osób zwiedzających budynki parlamentu dostępne są na stronie internetowej Senatu pod adresem: <https://www.senat.gov.pl/kancelaria/ochrona-danych-osobowych/>.

ZWIEDZANIE INDYWIDUALNE

Organizujemy dni otwarte, podczas których można indywidualnie zwiedzić gmachy Senatu i Sejmu. Wystarczy mieć przy sobie dowód osobisty, zgłosić się do wskazanego zapowiedzi wejścia do parlamentu, gdzie wchodzący przechodzą kontrolę pirotechniczną. Podczas zwiedzania prosimy o stosowanie się do uwag i zaleceń Straży Marszałkowskiej. Informacje o dniach otwartych zamieszczane są w mediach i na stronie internetowej Senatu.

Budynki parlamentu są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

ZWIEDZANIE SENATU PRZEZ ZORGANIOWANE GRUPY OSÓB ZGŁOSZONE PRZEZ SENATORA

Kancelaria Senatu finansuje koszty zwiedzania Senatu przez zgłoszoną przez senatora grupę osób z jego okręgu

wyborczego. Finansowanie przysługuje senatorowi raz w roku. Senator zgłasza grupę w Kancelarii Senatu w terminie co najmniej 15 dni roboczych przed dniem planowanego zwiedzania Senatu. Kancelaria Senatu zapewnia: materiały edukacyjne i wykład o tematyce parlamentarnej dla grupy, finansowanie kosztów przewozu grupy z miejscowości w okręgu wyborczym senatora do siedziby Senatu oraz z powrotem oraz sfinansowanie kosztów posiłku grupy.

Szczegółowe zasady, warunki finansowania zwiedzania przez zorganizowane grupy osób zgłoszone przez senatora oraz wzory właściwych oświadczeń określa Uchwała nr 2 Prezydium Senatu z dnia 5 marca 2024 r., która dostępna jest: → **WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU SENATORSKIEGO/AKTY PRAWNE** oraz **WARUNKI WYKONYWANIA MANDATU/WZORY I DRUKI**.